

† Părintele Arhiepiscop Justinian Chira (1921-2021), împreună cu Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei al Clujului, Maramureșului și Sălajului.

DIN SUMAR:

- Avem nevoie de bucurie – † **BENEDICT BISTRITĂNEANUL**.....(p. 3)
- Testamentul sufletesc al Părintelui Ioan Timari (1950-2018) - Trei ani de la trecerea în veșnicie
– **PR. PROF. UNIV. DR. VASILE GORDON**.....(p. 3)
- Structura logică a anaforelor bizantine – **MARIAN BOTA**.....(p. 4)
- Un crin ieșit din mărăcini – **PR. DAN MARIUS MATEI**.....(p. 4)
- Semnele Duhului Sfânt – **DR. EUGEN-ADRIAN TRUȚA**.....(p. 5)
- „Ultimele zile ale Europei” – **PROF. UNIV. DR. MIRCEA GELU BUTA** (p. 5)
- „Viața ilustrată” - o revistă de cultură creștină
– **PROF. UNIV. DR. MIRCEA POPA**.....(p. 6)

† ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Părintele duhovnicesc al unui ținut

Ele 28 mai se împlinește un secol de la nașterea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Justinian Chira. Omul acesta harismatic și-a împletit viața cu cea a preoților și credincioșilor lui.

Eram încă copil pe când el era stareț la Rohia. Nici nu știam că există și alți stareți. Cei ce aveau nedumeriri și necazuri se duceau la „starețul” de la Rohia, și acela, fiind omul lui Dumnezeu, îi ajuta să și le rezolve.

Desigur, lucrul acesta se întâmpla cu oamenii sinceri în căutărilor lor. Căci ne spune Sfântul Simeon Noul Teolog: „*nimeni nu s-a făcut vreodată bun fără voia lui. Nici se va face necredinciosul credincios fără voie. Nici nu-și va schimba cel rău fără voie cugetarea lui, ca să se facă cu totul nou*”¹.

Mergea pe linia marilor lui înaintași, pe bună dreptate subliniind rolul preoțimii în istoria noastră, mai ales a transilvănenilor: „*Secole îndelungate, când noi, românii transilvăneni, nu aveam nici voievozi, nici dascăli, nici nobili, el, preotul Bisericii lui Hristos, ne-a fost de toate: și îndrumător, și părinte, și învățător, și mângâietor. El niciodată nu ne-a părăsit. S-a născut dintre noi, a crescut și a trăit cu noi. A gustat împreună cu noi bucuriile și necazurile*”².

Toți intuim că avem de a face cu omul lui Dumnezeu, cu un părinte care are îndrăzneală să mijlocească pentru noi, cu un îndrumător duhovnicesc care ne limpezea nedumeririle. Nevinovăția „copilărească” pe care i-o conferea viața de rugăciune ne fascina pe toți. Din mulțimea fiilor duhovnicești nu-l putem uita pe Ioan Alexandru care, datorită talentului literar, putea exprima acest lucru. Iată ce-i scria el Înaltpreasfințitului Justinian: „*Ce iubesc eu în Dumneavoastră este o copilărie limpede, rămasă neatinsă și fermecătoare, rară la oamenii mai în vârstă. De aceea, poate ne și dorim – nu noi – ci copiii din noi să se unească unul de altul*”³.

Pentru mine personal, când am devenit mai mare, era o desfătare și un eveniment ca la Sfânta Măria Mare să merg în pelerinaj la Rohia. Acolo eram sigur că părinții chemați de Dumnezeu pentru o misiune aparte sunt rânduiți „*să se roage-n mănăstire, / Pentru-a lumii mântuire*”⁴.

La un hram, printre alte multe lucruri duhovnicești, l-a spus și pe acesta: „*când Domnul va reveni și toți morții vor învia, fiecare vom auzi sunând clopotele din satul nostru*”. Am fost de față, printre miile de pelerini, la hramul din 1973, când starețul Justinian Chira fusese deja ales Episcop vicar pentru Cluj. A fost o jale de înmormântare. Părintele vicar Onisie Moraru i-a mângâiat pe credincioși spunându-le că și în calitate de episcop, tot a lor rămâne.

Cât a împlinit Episcopul Justinian Chira misiunea de Episcop vicar la Cluj, a fost o binecuvântare pentru mulți; în mod special pentru tinerii teologi, dar nu numai. Eu încă nu eram teolog, ci tânăr inginer care aveam nevoie de sprijin duhovnicesc. Și sprijinul l-am găsit la Vlădicul tinereților mele. Era minunată convorbirea cu Episcopul Justinian. Ieșeam din cabinetul lui cu sufletul plin de bucurie.

Mai apoi am făcut teologia și am ajuns preot la Turda-Fabrici. N-au lipsit, pe lângă multele bucurii, șicanele și încercările. Ori de câte ori, însă, ieșeam din cabinetul Episcopului Justinian, eram întărit și mângâiat. În urma lucrărilor pe care le-am făcut la biserica noastră, a venit și-a sfințit-o.

În februarie 1990, când a rânduit Dumnezeu să ajung episcop, a fost unul din ierarhii hirotonisitori și m-am bucurat de aceasta. Dimpreună cu Mitropolitul Antonie, Arhiepiscopul Timotei al Aradului și cu Episcopul Ioan al Oradiei, mi-au transmis dumnezeiescul har.

M-am bucurat atunci și după aceea. Pentru că aveam nevoie de sfaturi, de experiența duhovnicească a Înaltpreasfințitului Sale. Când tatăl meu a trecut la Domnul, a oficiat prohodul și ne-a îmbărbătat cu un cuvânt întăritor.

M-am bucurat, apoi, că Dumnezeu l-a rânduit să reorganizeze și să conducă, începând cu 1990, episcopia plaiurilor mele natale. A fost muncă și dăruire. Pe bună dreptate scrie

¹ Cf. Pr. Acad. Dr. Dumitru Stăniloae, *Studii de teologie dogmatică ortodoxă*, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1991, p. 610.

² Justinian Chira Maramureșeanul, Episcop-vicar, *Viața Maicii Domnului*, Cluj-Napoca, 1986, p. 94.

³ Justinian Chira, *Scrisori*, Baia-Mare, 2001, p. 20.

⁴ Cântec de procesiune.

Tudor Arghezi: „Altarul ca să fie și pietrele să fie, / Cer inima și viața zidite-n temelie”⁵.

N-a fost ușoară munca ce s-a concretizat, pe lângă organizarea Centrului Eparhial, în ridicarea multor biserici și mănăstiri. Două lucrări sunt de referință, și ele au luat avânt după ce Înaltpreasfințitului Justinian i s-a alăturat Preasfințitul Justin: marea Catedrală din Baia-Mare și centrul monastic de la Rohia.

Vlădica Justinian a fost un veritabil „voievod” al Maramureșului venit din alte vremuri, grele, dar frumoase, și un reprezentant al unei lumi inefabile. S-a mutat la Domnul pe 30 octombrie 2016, fiind regretat de către noi, toți cei ce l-am iubit și l-am admirat.

Știu că și Vlădica Justinian s-a despărțit cu greu de noi. Îmi permit să-l citez: „Îmi imaginez ce greu o să-mi fie, după ce voi muri. Am să mă cert în fiecare zi cu Dumnezeu pentru sufletul fiecăruia dintre voi. Am să mă cert cu El și n-am să-L las să vă arunce în iad. Am să-I spun: ... pe acesta nu, că îl cunosc, a făcut și lucruri bune; nici pe acesta... Și toată ziua am să mi-o petrec luptându-mă să nu vă las focului iadului”⁶.

În confruntarea cu viața, la el au apelat mulți din cei răniți pe cale. Le dădea tuturor sfatul cel bun: „Nu avem voie să fim nepăsători, trebuie să ne doară profund greutatea oamenilor de astăzi. Greutatea oamenilor de astăzi vine din lipsa totală de înțelepciune. Pentru că pământul ne poate hrăni pe toți, pământul ne poate îmbrăca pe toți, dar lipsa de organizare e cauza mizeriei. Un adevărat preot nu va permite în parohia lui să fie o văduvă care să moară de foame. Nu va permite ca în parohia lui să existe bătrâni care să nu aibă ce mânca sau să moară de frig”⁷.

Pe lângă faptul că îi primea pe toți, că-i iubea pe toți, se ruga pentru toți și le purta sarcinile tuturor. Într-un dialog cu un preot spunea:

„eu, părinte, sunt rănit profund de milă...! Înțelegeți?!... Mi-e foarte milă de toată lumea. Sunt niște martiri toți oamenii din mileniul III, toți oamenii, de la pruncul cel mic până la moșneag, sunt niște chinuți și niște martiri. Dar, în măsura în care vor rezista în acest mileniu străin de Dumnezeu, vor fi încununați ca toți sfinții, dacă își vor duce cu răbdare crucea vieții”⁸.

Multe lucruri bune se pot spune despre Arhiepiscopul Justinian. Eu mă voi opri doar la trei:

1. A fost un mărturisitor pentru Domnul Hristos și pentru Biserica Ortodoxă;
2. A fost omul dragostei și al îngăduinței;
3. A fost un om în jurul căruia a adiat zefirul sfințeniei.

1. A fost un mărturisitor pentru Domnul Hristos și pentru Biserica Ortodoxă

Momentul în care s-a născut, pe 28 mai 1921, era unul special: Duminica Rusaliilor, în timpul Sfintei Liturghii. De fapt și plecarea din 30 octombrie 2016 a avut loc tot duminică în timpul Sfintei Liturghii. Și intrarea și ieșirea din viață, îl prevestesc pe omul care-L mărturisește pe Mântuitorul și se dedică slujirii Lui.

Din adolescență, așa cum relatează, „plângea de dor după altă lume, care simțea că-l așteaptă, nu acolo pe câmp cu vacile. În această lume miraculoasă, în această lume ex-

traordinară, a trăit 75 de ani...”⁹, după ce s-a călugărit. Peste Rohia au trecut și încercări, mai ales în anul 1959, când s-a dat Decretul 410. A fost nevoie să renunțe la

mulți dintre bunii săi ucenici: „Am făcut slujbă, am luat masa împreună, ne-am îmbrățișat, apoi ne-am despărțit. Noaptea târziu am rămas singur în fața bisericii. Unii au plecat

Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, înconjurat de Preasfințitul Părinte Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmăruului, și Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, cu prilejul slujbei de pomenire săvârșită la mormântul Arhiepiscopului Justinian Chira, cel care a fost Întâistătător al Eparhiei Maramureșului și Sătmăruului (1990-2016), Episcop vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului (1973-1990) și stareț al Mănăstirii „Sfânta Ana” Rohia (1944-1973), cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea sa, Mănăstirea Rohia, vineri, 28 mai 2021.

spre Lăpuș, alții spre sat, alții spre Boiereni. Îi auzeam cum se îndepărtează vorbind. Eu am rămas aici singur, urlând prin aceste păduri, ducându-le dorul celor plecați...”¹⁰. Peste ani, lucrurile s-au redresat.

În fața tuturor acestor încercări a avut o atitudine demnă și, prin scrisul său, a subliniat importanța pe care Biserica și preoții o au în această lume potrivnică. Predicile lui puternice au răsunat atât la Rohia, cât și la Cluj, iar după ce a venit libertatea la Baia Mare și în toate locurile unde a făcut misiune. Poporul îl asculta cu sfințenie și îl adula. Multora le este foarte dor de dânsul.

2. A fost omul dragostei și al îngăduinței

Pentru noi toți și, în special, pentru cei pe care îi întâlneam la Rohia, avea o dragoste nesfârșită. Își mărturisește acest gând lui Ioan Alexandru: „Îmi sunt dragi oamenii de acolo. Mă gândesc la ei cu sfințenie. Când trec pe la Rohia sunt fericit ... Dacă va vrea Bunul Dumnezeu, acolo mă voi întoarce și eu. Viu sau după ce mă va chema la El. Acolo mă voi întoarce ca să fiu în mijlocul celor pe care așa de mult i-am iubit, i-am cinstit, i-am slujit”¹¹. Și s-a întors așa cum și-a dorit la mănăstirea sa de suflet, la Rohia.

Oricine-i solicita ajutorul nu pleca cu mâna goală și acum socotim că Mântuitorul pentru toate îl va răsplăti, așa cum Însuși a promis: „Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii. Căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit, gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și M-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine” (Matei 25, 34-36).

Dar, în mod special, i-a iubit pe călugări, pe preoți și pe tinerii teologi, începând cu ucenicul său privilegiat și mai apoi colaboratorul său, Preasfințitul Iustin. Aceștia apelau cu toate necazurile la el, cu toate frământările și incertitudinile și primeau răspunsul potrivit.

3. A fost un om în jurul căruia adia zefirul sfințeniei

Eram mic și, în mentalul colectiv al maramureșenilor, era prezentată ideea că starețul de la Rohia este un om cu viață sfântă. De fapt, nici nu știam că ar mai fi un alt stareț pe lume, ci îl socoteam unic. Aceste afirmații nu le fac numai eu, ci le face și un jurnalist care a cules din public felul în care gândesc oamenii.

El consemnează: „În Maramureș, Episcopul Justinian este cea mai iubită ființă. Oamenii spun că e sfânt. Că a făcut și continuă să facă minuni. Că e clarvăzător și vorbește cu lumea de dincolo, așa cum vorbim noi cu prietenii și cu membrii familiei. Că i-a apărut în față, în carne și oase, Fecioara Maria, când au fost alungați toți călugării din Mănăstirea Rohia și a rămas singur, urlând de durere, prin păduri, după frații săi. Fecioara avea Pruncul în brațe și plângea. I-a spus: Nu pleca din casa mea, căci nimic nu ți se va întâmpla. Că a venit în trei rânduri Securitatea să-l aresteze și că nu a putut trece de ultima bancă pe drumul spre Mănăstirea Rohia. Aerul se transformase într-un zid invizibil și s-au izbit de el până când au căzut vlăguți și s-au întors speriați de moarte. Că a trecut prin două atentate din care niciun om obișnuit nu ar fi scăpat, dar, de fiecare dată, l-a salvat Măica Domnului”¹².

Anul acesta este unul jubileu, se împlinesc o sută de ani de la nașterea lui și cinci ani de la mutarea în eternitate. A plecat cu sufletul senin și împăcat. Nădăjduim să se roage pentru noi, așa cum ne-a promis.

De fapt, nu uităm că anul acesta este un întreit jubileu: un secol de la nașterea Arhiepiscopului Justinian, un secol de la nașterea Mitropolitului Bartolomeu și un secol de când a venit la Cluj omul providențial – Episcopul Nicolae Ivan – care a și ridicat catedrala.

Pe toți îi admirăm și considerăm că e potrivit să-l cităm pe Sfântul Apostol Pavel care zice: „Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința” (Evrei 13, 7)

⁵ Tudor Arghezi, *Poetului necunoscut*.

⁶ Pr. Batin Ștefan, *Mărgăritare din visteria unui mare duhovnic: Justinian, Episcopul Maramureșului și Sătmăruului*, Alba Iulia, 2009, p. 1.

⁷ *Ibidem*, p. 40.

⁸ *Ibidem*, p. 38.

⁹ Bogdan Eduard, *Convorbiri în amurg*, Cluj Napoca, Editura Dacia, 2006, p. 148.

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ P.S. Justinian Chira, Ioan Alexandru, *Scrisori*, Baia-Mare, 2001, p. 223.

¹² Bogdan Eduard, *op. cit.*, p. 8

† **BENEDICT Bistrițeanul**

Episcop-vicar al

Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului

Avem nevoie de bucurie

Bucuria din roadele Duhului Sfânt este bucuria. În lista pe care ne-o oferă Sfântul Apostol Pavel, bucuria apare imediat după dragoste, ocupând locul al doilea în succesiunea acestora: „Iar roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelungă-răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credința, blândețea, înfrânarea, curăția” (Galateni 5, 22-23). Dinspre în afară înspre înăuntru, bucuria este semnul cel mai vizibil și cel mai imediat al peceții Duhului Sfânt așezate peste om. Dar este și semnul continuității între Hristos și Duhul Sfânt, între lucrarea Lui și cea a Duhului. În mai multe rânduri, Hristos îi cheamă pe cei din jurul Său la bucurie, însă în mod special „oferta” bucuriei se vedește în arătările de după Înviere: „Dar când mergeau ele să vestească ucenicilor, iată, Iisus le-a întâmpinat, zicând: Bucurați-vă!” (Matei 28, 9). Iar bucuria învierii va fi prelungită și darul permanentizat prin pogorârea Sfântului Duh în Biserică, dar și prin adumbrirea în viețuirea duhovnicească personală. În cartea Faptelor Apostolilor, autorul ne face cunoscut că, deodată cu Sfântul Duh, apostolii se umpleau de bucurie (Faptele Apostolilor 13, 52). Aceasta este viața Bisericii.

Bucuria este a Duhului Sfânt și noi înțelegem această bucurie ca stare, dincolo de efuziunile entuziaste de moment sau de durată, generate de plăceri materiale, fie ele și îngăduite. Și nu ne referim aici nici la bucuriile sufletești, legate de realizări familiale, relații între noi sau alte diferite forme de împliniri omenești. Ci bucuria Duhului descrie acea stare lăuntrică care odihnește, dă sens lucrurilor, lucrării noastre, și ne leagă de Împărăție. Bucuria este și pentru aici, jos, dar este și chează și pregustarea Împărăției de sus. Știm lucrul acesta din cuvântul Sfântului Apostol Pavel, grăind despre și dintru cele ale Împărăției: „Căci Împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură, ci dreptate și pace și bucurie în Duhul Sfânt” (Romani 14, 17). În felul acesta simțim lămurit cum Împărăția lui Dumnezeu se află de pe acum în lăuntru nostru, între deja și nu încă (Luca 17, 21), ca bucurie, alături de iubire, pace și celelalte daruri ale Sfântului Duh, și că nu avem de așteptat viața de după moarte ca să o trăim, având acces încă de pe acum la ea, ca pregustare, însă nu mai puțin reală. Omul bucuros este omul Împărăției. Și de aici, cel care trăiește credința în „(D)uh și adevăr” (Ioan 4, 24) trăiește bucuria pe dinăuntru și o exprimă pe dinafară, vădindu-se întru cele ale Împărăției.

Așadar, starea de bucurie ține de prezența Duhului prin harul Său mângâietor și, pe linia aceasta, vedem sărbătoarea Rusaliiilor însoțită de bucurie. Ucenicii, apropiații lui Hristos, după un timp al fricii, al deznădejdiei, al neîncrederii, al singurătății, au primit bucuria Învierii lui Hristos. Însă această bucurie se pecetluiește și se permanentizează prin pogorârea Duhului, „al Doilea Paraclet”, și se răsfrânge peste întreaga lume. Ucenicii s-au umplut de bucurie, simțind că Împărăția a fost inaugurată în Biserică. Din triști, fricoși, singuri și neîncrezători ce erau, au devenit puternici, entuziaști, curajoși, dispuși și pregătiți de acum pentru propovăduirea Împărăției la toate neamurile, proclamând bucuria Duhului și întemeind Biserici ca „laboratoare ale bucuriei”.

Sărbătoarea Rusaliiilor, este „ziua de naștere” a Bisericii prin adumbrirea Duhului, Care rămâne acolo pentru totdeauna. Această „Duminică Mare” se trăiește ca zi a purificării și a eliberării de păcate și frici, a înnoirii întru cele dinăuntru și întru cele din afară, dar și a revigorării personale și comunitare. Biserica suntem împreună, dar ca mădulare fiecare în parte. Și dacă lucrurile stau așa, înseamnă că această zi este un praznic al „bucuriei Duhului” și, în consecință, o invitație pentru noi la bucurie.

Din nefericire, omul contemporan nu mai reușește decât puțin să se bucure sau, dacă o face, bucuria lui este de scurtă durată. Deși nivelul de trai este mult mai ridicat ca înainte, totuși bucuria pe care o trăiește nu este direct proporțională cu starea lui materială. Nu mai știm sau nu ne mai putem bucura. Este o constatare. În contextul celor afirmate până acum, acest lucru ne conduce la o explicație – (in)capacitatea de a ne bucura este legată direct de (lipsa) prezența Duhului în viața noastră și acest lucru determină și înțelegerea noastră asupra vieții. Sfântul Serafim de Sarov exprima limpede faptul că scopul vieții omului pe pământ este dobândirea Duhului Sfânt. Dar ce ne facem când nici nu știm că este Duh Sfânt sau cine este Duhul Sfânt?! Absența Lui din viața noastră ne privează și de sensul vieții, de orientare, în general, de viziune sănătoasă asupra ei și, implicit, de bucurie. Și lucrul acesta chiar și atunci când vine vorba de generațiile tinere, pentru care bucuria și entuziasmul erau oarecând caracteristici permanente.

Pentru a-i da un sens foarte practic sărbătorii și o notă optimistă, ne vom referi acum la modul în care putem dobândi și păstra pe Duhul Sfânt, ca sursă a bucuriei noastre. Pornim de aici – Sfântul Apostol Pavel ne cheamă la o bucurie permanentă – „Bucurați-vă pururea” (1 Tesaloniceni 5, 16). Să fie posibil așa ceva? Este nevoie în acest moment să mai subliniem faptul că atunci când este vorba de „bucuria Duhului” nu se are în vedere un entuziasm, o plăcere, o efuziune emoțională de moment, generate de factori exteriori, ci descrie o stare lăuntrică adusă de o prezență, a Duhului, prin harul Său. De aceea, bucuria ca stare nu este dependentă de cele din afară, ci, mai degrabă, se revarsă înspre exterior. Sfântul Apostol Pavel vorbește despre bucurie în necazuri (1 Tesaloniceni 1, 6), arătând „trăinicia” și „calitatea” bucuriei duhovnicești. În felul acesta putem accepta caracterul permanent al bucuriei, altceva decât schimbările de stare ale noastre în succesiunea zilnică a vieții.

Sunt două condițiile pe care, folosindu-mă de tradiția ascetică a Bisericii, le voi evoca, prin care D(duhul) bucuriei odihnește peste noi și rămâne în viața noastră – mulțumirea pentru toate și efortul/ străduința în lucrarea noastră. A-I mulțumi lui Dumnezeu pentru toate, ca lucrare de referință a creștinului, este evidențiată tot de Sfântul Apostol Pavel – „Dați mulțumire pentru toate” (1 Tesaloniceni 5, 18). În felul acesta „Duhul nu se stinge”. Și când zicem mulțumire pentru toate, Sfântul Siluan Athonitul insistă pe a-I mulțumi lui Dumnezeu, paradoxal, mai ales pentru necazurile noastre, ca formă prin care primim harul imediat. Există puțină bucurie în lumea noastră pentru că se mulțumește puțin. Chiar avându-le în vedere pe cele bune, cu atât mai puțin greutățile. Se observă, mai degrabă, o stare de permanentă nemulțumire pentru multe – ne dovedim mereu protestatari, și, de aici, o neașezare și o incapacitate de a aprecia ceea ce ni se întâmplă și a beneficia, în consecință, de împlinire în realizările noastre. În plus, fața de greutăți și necazuri, ne vădim într-o stare de vulnerabilitate, care ne face să trecem prin ele cu dificultate și cu consum maxim.

Apoi există puțină bucurie în lume și pentru că dorim să dobândim lucrurile, o viață comodă și confortabilă, în general, fără (prea multă) trudă și foarte repede. Și acest principiu este aplicat chiar și la nivelul vieții spirituale – ne dorim să-L vedem pe Dumnezeu fără o viață de nevoiță. Însă acolo unde nu este străduință întru răbdare bună nu este nici bucurie. A primi de-a gata nu aduce cu sine bucuria pe care o vizăm deodată cu realizările de care avem parte. Ambele condiții sunt validate și de psihologia modernă, confirmând tradiția ascetică de veacuri a Părinților. Dobândim bucuria doar fiind mulțumitori și prin străduință, prin jertfă.

La Rusalii conștientizăm, într-un exercițiu de luciditate, că avem nevoie de Duhul Sfânt pentru că avem nevoie de bucurie, care să pulseze viață în noi și să ne înnoiască. Duhul pe toate le umple, pe toate le înnoiește prin bucuria Lui: „Vino, Duhule Sfinte, Lumina adevărată, duhovnicească bucurie!”¹

**Testamentul sufletesc al
Părintelui Ioan Timari (1950-2018)**

-Trei ani de la trecerea în veșnicie –

Pr. prof. univ. dr. Vasile Gordon

In numărul 6 (350)/2019 al Revistei „Renașterea”, am publicat o scurtă evocare a vieții și slujirii bunului preot Ioan Timari, trecut prematur la cele veșnice, în urma unei grele suferințe. Textul s-a dorit atunci a fi un omagiu colegial pentru unul dintre cei mai apropiați prieteni, noi având obârșie comună pe Valea Șieului, jud. Bistrița-Năsăud. La data publicării, se împlinise un an de la trecerea pragului. În timpul care s-a scurs de atunci, distinsa doamnă preoteasă, Saveta Timari, odată cu îngrijirea exemplară a mormântului din Cimitirul Someșeni și rugăciunile zilnice pentru pomenirea lui, la Sfintele Liturghii și în fața icoanelor de acasă, a păstrat și memoria vie a unor fapte și cuvinte alese, care merită a fi cunoscute dincolo de „granițele” familiei. Considerăm oportun, de aceea, să dăm publicității câteva dintre ele, cu încredințarea că vor fi de folos pentru toți cititorii revistei, în general, dar mai ales pentru familiile de preoți tineri, în special, ca model de gândire și conduită în căsnicie, dar și ca pildă jertfelnică de pastorație în comunitățile parohiale în care a slujit.

Pentru cititorii care nu l-au cunoscut, consemnăm, mai întâi, câteva repere biografice, preluate din medalionul omagial publicat în urmă cu doi ani.

Ioan Timari (Nelu, cum i se spunea în familie și cum îl strigam și noi, colegii) s-a născut în 22 martie 1950, în localitatea Bârla, comuna Mărișel, Județul Bistrița-Năsăud, din părinții Iuliu și Ana, cu o situație de acasă era grea: tatăl invalid de gradul 1, iar mama încercată de o boală necruțătoare. După absolvirea școlii din satul natal, a urmat cursurile Școlii profesionale de mecanici agricoli, apoi s-a încadrat în câmpul muncii. A urmat serviciul militar, după care a ostenit o vreme la Mănăstirea Sf. Ana Rohia. Între anii 1973-1976 a urmat cursurile Seminarului Teologic din Cluj-Napoca, iar după absolvire s-a căsătorit cu tânăra Pavelea Saveta din comuna

Rebra, în data de 24 iulie 1976. În 15 august 1976 a fost hirotonit preot la Mănăstirea Nicula pe seama parohiei Făureni, cu Filia Băbuțiu, Comuna Vultureni. Căsătoria a fost binecuvântată cu trei copii: Benjamin-Ioan, Asineta-Maria și Horațiu-Emanuel. Cel mic, Horațiu Emanuel, a fost încercat de o boală grea și a trecut la Domnul la vârsta de 7 ani. În perioada 1979-1984 a absolvit cursurile institutului Teologic Sibiu. În timpul pastorației a primit două distincții: „Iconom”, în filia Băbuțiu (22 iulie 2003) și „Iconom Stavrofor”, în Parohia Făureni (22 iulie 2003). În timpul pastorației a reparat și a schimbat iconostasele, pardoseala, acoperișurile, pregătind și pictând cele două Lăcașuri care au fost resfințite: din Filia Băbuțiu 2002 și din Parohia Făureni în 2003. În timpul vieții Bunul Dumnezeu l-a învretnicit să ajungă de două ori în Țara Sfântă, mergând pe urmele Mântuitorului Iisus Hristos, iar în urmă cu trei ani, în data de 31 mai 2018, a pornit în ultimul pelerinaj spre Ierusalimul cel de Sus.

În pofida trecerii implacabile a timpului, doamna preoteasă își aduce aminte, tot mai viu, atât de bucuriile și de necazurile familiale, cât și de povețele pe care părintele Nelu le împărtășea în timpul căsniciei. Cu deosebire, în timpul cât a fost bolnav, simțind că se apropie despărțirea, îi vorbea și o ruga, zicându-i. „Dacă voi muri înaintea ta, să plângi cât vrei și cât poți, dar să nu te superi pe Dumnezeu că ne-a despărțit... Tu știi și recunosc că nu am fost un sfânt în viața mea, dar am încercat mereu să fiu mai bun. Dacă simți tristețe, iar singurătatea va fi grea, roagă-te pentru mine, că voi avea mare nevoie de rugăciunile tale. Nu te-am lăsat singură, ai rămas cu scumpii noștri copii și nepoți, care îți vor fi alături alinându-ți singurătatea și mângâindu-te. Dacă te-am supărat, iartă-mă, iar dacă ți-am fost de folos, să-ți aduci aminte de mine cu drag și să cauți și tu la rândul tău să oferi ajutor celor care au nevoie. Fii lumină pe unde vei trece și alinare pentru orice rană! Îți mulțumesc că mi-ai fost alături în clipele fericite din viața mea, dar mai ales în momentele de grea încercare și că m-ai iubit necondiționat. Am fost nu doar soț și soție, ci și prieteni sinceri. De aceea, te rog să-ți aduci aminte cu drag de prietenia noastră de pe pământ și să ai nădejde că ea se va desăvârși în Cer. Roagă-te ca amândoi să fim bine. Un singur dor îmi mai arde sufletul: să-L slăvim împreună pe Hristos în veșnicie!”.

Astfel de rugăminți și povețe - un veritabil testament sufletesc - au fost rostite în ultimii șapte ani de căsnicie, ani în care boala și suferințele s-au înțepit, curmându-se odată cu trecerea pragului, în data de 31 mai 2018. Dumnezeu să-l odihnească în latura slujitorilor aleși! Veșnică să-i fie pomenirea!

¹ Icosul 1 din acatistul sărbătorii.

Structura logică a anaforalilor bizantine

Marian Bota

În răspândirea curentului de înnoire liturgică aduce cu sine schimbări majore în viața Bisericii. În esență, această înnoire este o „întoarcere înțelegătoare” la formele mai vechi de realizare ale cultului. Majoritatea discursurilor despre cult pornesc de la verbul „a cultiva”. Cuvântul din care se trage verbul românesc este înrudit cu latinescul „colum” - un substantiv folosit în scrierile poetice cu sensul de „coș (din nuiele) pentru prinsul peștilor”. Cultul ar trebui să îi „prindă” pe credincioși, să le capteze atenția și să le-o redirecționeze spre Dumnezeu în vederea cultivării relației cu El. Dacă credinciosul dispune de o minimă cultură teologică, „captarea” lui se poate face mai ușor, fiindcă acest credincios înțelege realitățile celebrate prin cult. Printre „gesturile” de înnoire se numără împărtășirea sistematică și rostirea anaforalei în auzul comunității. Ca omul de rând să poată fi parte din această înnoire și parte activă la viața liturgică a Bisericii este necesar să înțeleagă Taina Liturghiei.

Momentul central este unirea tainică dintre om și Dumnezeu prin împărtășire. Înainte, însă, Darurile trebuie să se adevărească ca fiind Trupul și Sângele Mântuitorului. Rugăciunea în timpul căreia se descoperă realitatea prefacerii se numește anafora, rugăciune euharistică ori canon euharistic. În *Liturghier* o întâlnim ca *Rugăciunea Sfintei Jertfe*. Și această parte a Sfintei Liturghii necesită înțelegere, fapt pentru care vom încerca să descoperim logica pe care o au anaforalile bizantine întrebuițate în Biserica Ortodoxă. Ele sunt două la număr și poartă paternitatea celor cărora li se atribuie Liturghia. Astfel, avem *Anafora Sfântului Ioan Gură de Aur* și cea a *Sfântului Vasile cel Mare*. Deoarece prima este folosită cel mai des, analiza se va face raportându-ne la ea.

Înainte de *Rugăciunea Sfintei Jertfe* are loc dialogul preanaforal. La finalul său preotul rostește *Eucharistomenul* - îndemnul „Să mulțumim Domnului”, iar poporul răspunde cu „Vrednic și drept”. Răspunsul confirmă faptul că omul și-a înțeles în Biserică chemarea de a fi ființă euharistică, care, mulțumind, aduce și se aduce lui Dumnezeu. Este priceperea primordială pierdută de către protopărinți și redescoperită lumii în Aducerea de Sine a lui Hristos. Abia după ce credincioșii au această înțelegere, Biserica poate purcede la săvârșirea Euharistiei. Protosul preia răspunsul adunării și îl folosește ca „motiv” pentru rostirea *Prefetei*, mulțumirea propriu-zisă: „Cu vrednicie și cu dreptate este a-Ți cânta, pe Tine a Te binecuvânta, pe Tine a Te lauda, Ție a-Ți mulțumi...”. Prefața este segmentul cel mai maleabil, pe care Părinții l-au îmbogățit cu elemente doctrinare. Pe lângă funcția doxologică, identificăm cu ușurință rolul catehetic și apologetic. Întrucât Anafora era auzită de întreaga adunare, credincioșii puteau (și încă ar putea) asimila ori aprofunda cu ușurință învățătura creștină. Simultan, se dezvoltă în ei conștiința doctrinară, cea prin care se puteau feri de ereziile vremii. Adresându-se Tatălui, preotul înșiră mai multe atribute divine cu caracter apofatic și rezumă întreaga istorie a omenirii: Dumnezeu l-a zidit pe om, omul a căzut, Dumnezeu nu l-a părăsit și l-a ridicat din nou. Și fiind ființe euharistice, adică „mulțumitoare”, credincioșii mulțumesc prin preot pentru toată Iconomia dumnezeiască: „Pentru toate acestea mulțumim Ție și Unuia-Născut Fiului Tău și Duhului Tău celui Sfânt...”.

După Prefață urmează *Sanctus*-ul: „Sfânt, sfânt, sfânt Domnul Savaot...”. În mulțumirea ei, Biserica s-a alăturat îngerilor și cântă împreună cu aceștia. Acum Dumnezeiasca Liturghie se descoperă ca împreună-slujire cu îngerii și înălțare a Bisericii în Cer. De reținut este că doar mulțumirea și recunoștința întorc pe om acasă, la locul

de care s-a înstrăinat prin păcat. În cazul de față, prin mulțumire (Prefața) omul s-a întors în cer (*Sanctus*). Ridicată la Jertfelnicul cel de Sus, Biserica poate aduce Jertfa cea nesângeroasă. Următoarea parte, numită *Post-Sanctus*, rezumă Răscumpărarea: „Că Tu ai iubit lumea Ta atât de mult, încât pe Unul-Născut Fiul Tău L-ai dat...”. Totodată, îi aduce aminte omului că nu se poate răscumpăra singur și că nu are ce aduce pentru păcatul său. Știind aceasta, își dă seama cât de neînsemnat este micul său dar. Nu are ce să dea în schimb pentru sine, dar Dumnezeu, în iubirea Sa, Se face El Însuși aducere: „Și Acesta (n.a. Hristos) venind, și toată rânduiala cea pentru noi plinind, în noaptea în care a fost vândut - sau, mai degrabă, când El Însuși S-a dat pe Sine pentru viața lumii...”. Rezumatul se încheie cu introducerea referatului Cinei celei de Taină și este urmat de *Cuvintele de instituire*. Am văzut că omul are mâinile aproape goale. A pus înainte pâine și vin, însă, ajungând la *Verba*, protosul spune cuvintele lui Hristos: „Acesta este Trupul Meu... Acesta este Sângele Meu...”. Altfel zis, neînsemnata euharistie a omului este Euharistia Fiului. Vorbim de o identitate virtuală, până când El, prin actul epicletic, o va umple cu Sine Însuși și o va face Sine Însuși.

După referatul instituirii urmează *Anamneza și oferirea* în schimb a Darurilor de pâine și vin: „Aducând-ne aminte, așadar, de această pruncă mântuitoare și de toate cele ce s-au făcut pentru noi... Ale Tale dintru ale Tale, Ție îți aducem de toate și pentru toate”. Din porunca lui Hristos (cf. *Luca 20, 19*) Biserica își amintește de întreaga Iconomie și oferă lui Dumnezeu Darurile Sale. Omul nu are ce să-I dăruiască, fiindcă toate sunt ale Lui, dar îi „înapoiază” din cele dăruite. Când renunță la cele primite, omul începe să pătrundă Sfânta Liturghie. Renunță la pâine, cel mai uzual element pe care îl mănâncă, ca să primească Trupul. Renunță la vin, cea mai de seamă băutură, ca să primească Sângele.

Urmează *Epicleza*, rugăciunea prin care proestosul invocă Sfântul Duh asupra comunității și asupra Darurilor: „Trimite Duhul Tău cel Sfânt peste noi și peste aceste Daruri ce sunt puse înainte și fă, adică, pâinea aceasta, Cinstit Trupul Hristosului Tău, iar ceea ce este în potirul acesta, Cinstit Sângele Hristosului Tău...”. Și Sfântul Duh vine și Darurile se arată ca fiind Aducerea lui Hristos, singura care poate răscumpăra pe om. *Epicleza* este „momentul adevăririi”, când între Euharistia Bisericii și Euharistia lui Hristos se pune egal. Realitatea virtuală se desăvârșește în realitatea simbolică. Verbul „a arăta”, caracteristic anaforalei vasiliene, întărește convingerea că Dumnezeiasca Liturghie este prefacere graduală și împlinire a „chipurilor”. Rugăciunea euharistică se sfârșește cu rugăciunile de mijlocire pentru vii și de pomnire pentru cei adormiți, ansamblu de cereri ce se numește *Intercessio*. Încheierea o constituie o doxologie trinitară cu răspunsul „amin”.

În loc de concluzie vom rezuma logica pe care am reușit să o identificăm în *Anafora Sfântului Ioan Gură de Aur*. Considerăm că această sinteză este necesară, spre o mai bună sistematizare. Aceeași paradigmă se poate aplica și pentru *Anafora Sfântului Vasile cel Mare*. Omul este ființă euharistică (Dialogul preanaforal), deci vrea să se manifeste ca atare. Aduce mulțumire (Prefața) și „se trezește” în Cer, alături de îngeri, înaintea Jertfelnicului (*Sanctus*). Însă nu are ce aduce Tatălui pentru îndepărtarea sa, dar nici nu poate intra la Jertfelnic cu mâna goală (*Post-Sanctus*). Totuși, în iubirea Sa, Dumnezeu rânduiește să Se facă El Însuși aducere pentru om, în Persoana Fiului (*Institutio*), care cuprinde în lucrarea Sa întreaga taină a Iconomiei (Anamneza). Deci omul aduce neînsemnatul său dar Tatălui, pâinea și vinul (Oferirea), care se adevărește a fi, conform rânduiei, Darul Fiului, Trupul și Sângele Său (*Epicleza*). Întreaga lucrare este pentru Biserică, comunitatea celor vii și adormiți, care viază în Hristos (*Intercessio*), Cel împreună-cinstit cu Tatăl și cu Sfântul Duh (Doxologia trinitară).

Un crin ieșit din măracini

Pr. Dan Marius Matei

fântul Pahomie s-a născut în Egipt, din părinți păgâni, dar a descoperit creștinismul și s-a convertit, asemeni unui crin ieșit din măracini. Prunc fiind, vârșă jertfele idolilor consumate la insistența părinților idolatri. În el avea să se sălășluiească doar Dumnezeu. La 20 de ani este luat în oaste și este surprins de generozitatea creștinilor. Până atunci, nu auzise despre ei. Sufletul lui s-a bucurat nespuse la auzirea numelui lui Hristos. A învățat să se roage și a nu a mai părăsit rugăciunea niciodată. I-a făgăduit Domnului Hristos că va împlini toate poruncile și va trăi după voia Lui și așa a făcut, și-a respectat promisiunea. S-a botezat imediat după eliberarea din oaste. A făcut ascultare și a învățat meșteșugul smereniei de la pustnicul Palamon. Tânărul Pahomie era osârduitor la rugăciune și harnic la lucrul mâinilor (țesea lână). Se ostenea nu pentru câștig, ci pentru a-i milui pe săraci.

Mulți dintre cei ce doreau să se mântuiască mergeau la avva Pahomie să primească binecuvântare și cuvânt de învățătură. El îi îndruma pe toți să cunoască și să împlinească Evanghelia. Pe bolnavi îi tămăduia, pe demoni îi izgonea, iar pe săraci îi miluia. Ispitit peste măsură, sfântul se ruga necontenit, cântând psalmi. Plin de blândețe, încuraja mereu: Cel mai mare folos dobândim din răbdarea necazurilor.

Pentru toate suferințele, să îi mulțumim lui Dumnezeu. Toate necazurile au un rost în viața noastră. Nu vom fi ispitiți mai mult decât putem duce. Răbdarea necazurilor este calea cea mai la îndemână de apropiere de Dumnezeu.

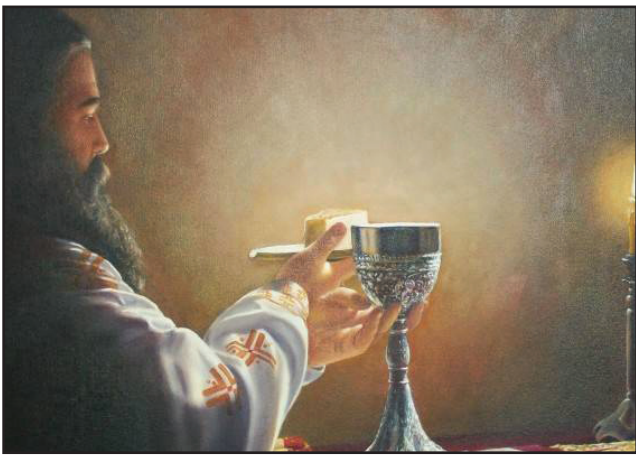
Cât de fericit este creștinul, care poate să îi mulțumească lui Dumnezeu pentru toate! Cel mai greu moment pentru un ateu este atunci când realizează că nu are cui să îi mulțumească. Simțind această pustiire, ateul va evita tema și va vorbi mai mult despre cât de multe drepturi are el să facă orice. De obicei, cel obișnuit cu întunericul este extrem de DEZORIENTAT în lumină. Mulți nu găsesc ceea ce caută, deoarece ei vor – de fapt – o consolare, nimic mai mult. Puțini doresc să se întâlnească cu adevărat cu Hristos, deoarece știu că la Înviere se ajunge prin Cruce și fug de orice fel de suferință sau necaz. Dar crinii care ies din măracini au SIGURANȚA că nu se vor mai despărți de Hristos. Au înțeles paradoxul câștigului prin pierdere. Au simțit că Hristos îi vindecă și îi hrănește. Unii îl alungă, alții îl așteaptă...

Să nu ne trufim, să nu ne înșelăm, să nu ne considerăm remarcabili, să nu ne lăudăm că facem lucruri extraordinare, să nu credem că Dumnezeu ne zâmbește numai nouă, să nu ne hrănim cu iluzii. Suntem fierul atras de magnetul iubirii veșnice. Viața poate fi un psalm mesianic, iar nu o simfonie a decadenței. Suferința este mereu nouă pentru cel de o îndură, purificator. Mândria este o țigară: un capăt incandescent, iar celălalt cu cenușă în tine. Când reușești să vezi viața prin ochi de copil, nu te gândești la nimic nepotrivit. Dumnezeu ne iartă că L-am înșelat, știe că Îl iubim, că nu vom recidiva și că nu Îl vom părăsi. Dumnezeu nu iartă ca un contabil, ci ca un boier.

Să ieșim din măracini, să devenim crini, precum avva Pahomie. Să răbdăm necazurile cu credință, fără să ne smintim de încercări. Sunt atacați, dar nu posedăți. Cei cucerțiți nu mai sunt atacați și li se pare că sunt fericiți. Avem nevoie de ajutorul sfinților, singuri nu vom reuși, iar cuviosii Pahomie, Arsenie, Antonie sau Ilarion sunt vii în Cer și ne pot ajuta, doar să îi solicităm. În 1718, un avocat londonez inventa prima mitralieră, exclusiv pentru a se îmbogăți. Dar cu ce preț?! Cu banii obținuți a scăpat de anumite necazuri, dar nu de toate, nu de cele veșnice. Ulterior, peste trei secole, un cercetător a calculat cel mai mare număr prim cunoscut, care conține șapte milioane de cifre. Dar toată știința la un loc nu poate câștiga viața veșnică fără credință, nădejde și dragoste. Pentru noi, cel mai mare număr prim este Unu: *Eu sunt Cel Ce Sunt!*

Marile descoperiri sunt explozii puternice în lumea științelor, putând performa sarcini admirabile. Într-o mână criminală însă, aceleași descoperiri mărețe pot provoca o distrugere teribilă. Depinde de credința fiecăruia sau de lipsa acesteia. A fi pregătit este un lucru, a fi capabil este cu totul altceva, dar esența este a fi sincronizat: fericirea vine din recăștigarea armoniei. Crinul nu va putea fi fericit între spini, trebuie să evadeze, cu orice risc. Cea mai intensă emoție este martirajul, lupta contra propriilor patimi, chiar cu prețul vieții. Trecutul nu este niciodată acolo unde crezi că l-ai lăsat. Fie l-ai spovedit și ești absolvit, fie este în fața ta și te obsedează. Dragostea se învață mereu, procesul nu încetează niciodată. Cuviosii pustiei sunt apostoli ai simplității și ai dragostei, veseli în necazuri și siguri în credință. Casele copiilor erau pline de biblioteci, dar lumea cărții a fost înlocuită de rafturi pentru stocul de tablete. Informația nu este procesată similar, nu este accesată, deci, lipsește. Iar unde lipsește vestea bună, lipsește și speranța.

Măracinii se vor usca și vor arde în gheenă. Cine rămâne captiv între spini, va suferi. Pelerinul este călătorul care a plecat dintre măracini și încă nu a găsit Patria, dar este sigur că va fi ghidat de sfinți. Are o pelerină împotriva intemperțiilor de conjunctură. Pelerina lui este credința. Pe drum poate fi atacat de șacali, dacă umblă singur. Dar în grupul celorlalți pelerini, Biserica, este la adăpost. Frumusețea lumii a apus, acum este întuneric. Dar este și speranța Răsăritului. Adevărul este atât de rar, încât este încântător să îl mărturisești: Măracinii care acum ard și par că îți țin de cald te vor chinui, desparte-te de ei, oricât ar fi de dificil! Să nu fim îngrijorați, câtă vreme credem în Dumnezeu, Care ne trimite prieteni să ne ajute (sfinții)! Este un anturaj al crinilor frumos mirositori.

Semnele Duhului Sfânt

Dr. Eugen-Adrian Truța

Cincizecimea este sărbătoarea care deschide cerurile prin pogorârea Sfântului Duh pentru ca trupul lui Hristos, acum înviat, restaurat și înălțat în sânul Sf. Treimi, să devină Biserica universală formată din credincioșii săi.

Această realitate se realizează prin împărtășirea Duhului Sfânt care nu este o formă de *intermediere* hristologică, ci constituie punctul de plecare și ținta vieții creștine într-o dinamică salvatoare a harului. Așa cum trimiterea Duhului Sfânt de către Tatăl întemeiază Biserica ca întreg cosmic și ev eshatologic, la fel căutarea perpetuă a harului inaugurează libertatea noastră ca oameni care devenim *temple ale Duhului Sfânt* sau, de ce să nu spunem, *biserici* ale Duhului Sfânt, căci dacă acceptăm că omul concentrează în sine atât macrocosmosul, cât și microcosmosul, putem îngădui semantic ca el să devină lăcaș al Duhului Sfânt printr-o viață sfințitoare.

Acest neîncetat travaliu al *vânării* harului Duhului Sfânt, știință a științelor și filosofie a filosofilor, implică întreaga noastră existență și rezumă însăși mecanismul vieții duhovnicești întrucât toate acțiunile, gândurile, deciziile, proiectele și argumentele depind de această *dobândire* a harului care configurează și certifică validitatea în fața propriilor ochi și, mai ales, în fața lui Dumnezeu.

Să ne amintim de Sf. Prooroc Ilie care și-a validat credința în fața concetățenilor săi prin invocarea unui foc mistuitor pentru jertfa adusă adevăratului Dumnezeu; în egală măsură, și noi invocăm certificarea acțiunilor noastre în baza unui foc interior care să adeverească justetea și libertatea faptelor, gândurilor și sentimentelor noastre. Sărbătoarea *Cincizecimii* înseamnă validarea credinței noastre prin trimiterea harului Duhului Sfânt peste Sfinții Apostoli și peste întreaga Biserică sub chipul unor *limbi de foc* care vor face ca jertfa nesângeroasă a căutării lui Dumnezeu să se mistuie în culoarea harului.

Logica harului este, așadar, substanța deciziilor și perspectivelor vieții religioase indiferent de credința căreia aparținem, deoarece ea oferă argumentul decisiv al aprobării divine. În mod surprinzător și trist, ea devine și obiectul (auto-)iluzionării și pretențiilor nejustificate. De aici și întrebarea continuă: care sunt *semnele Duhului Sfânt*?

Un posibil răspuns la interogație pendulează între factori contextuali, culturali, subiectivi, psihologici, dogmatici, instituționali și istorici și rămânem mereu cu pretenția cunoașterii lui Dumnezeu. A căuta însă, trăsăturile însușirii fragmentare a harului lui Dumnezeu este o preocupare spirituală ce riscă să ne expună vulnerabilității prin conceptualizare. Recomandările celor *încercați și experimentați* revin în jurul ideii că prezența harului decurge intrinsec, episodic și nemeritat din viața duhovnicească, protejându-ne astfel de extatismele facile și de consum ale interiorității dispuse la absolutizări. Cu alte cuvinte, garanția *semnelor Duhului* aparține unei *împreună-căutări* a Bisericii, căreia îi revine, nu în baza instituționalismului său, ci în virtutea legii harului și a noului testament încredințat ei, să certifice ceea ce numim „viața Duhului”. Așadar, *semnul Duhului este semnul Bisericii*, formulare apărută nu din nevoia protecționismului prin izolare, ci din fireasca ei autentificare. Cine crede în Hristos, crede în Biserică. Cine crede în Duhul Sfânt, crede în Biserică. Acestea sunt cele mai importante fapte ale Cincizecimii.

Biserica nu poate fi apreciată ca o instituție divino-umană, asta nu pentru că ideea însăși de instituție e alterată și sufocată de proceduri kafkiene, ci pentru că realitatea existenței Bisericii e legată de realitatea prezenței harului Duhului Sfânt. Acolo unde este episcopul, acolo este Biserica, întrucât acesta este deponentul și transmițătorul harului lui Dumnezeu primit de la Apostoli în ziua Cincizecimii. Revelațiile personale care nu construiesc comunitatea Bisericii în sensul celor petrecute în timpul Pogorârii Sfântului Duh **nu sunt semne ale Duhului Sfânt**, ci alcătuiesc amăgirile cotidiene care deseori în istorie au condus la erezii, schisme, diviziuni, evadări, evlavii false, victimizări, autocefalii originale și discursuri sentimentaloide.

Harului Duhului Sfânt în om este *bucurie*, dar nu pozitivism de uzură, este *pocăință*, dar nu extaz de circumstanță, este *mângâiere*, dar nu compensație psihologică, este *foc*, dar nu entuziasm patologic, este *adiere de vânt*, dar nu melancolie gratuită, este *libertate*, dar nu uitare de sine, este *creativitate*, dar nu impostură de autoreferențialitate, este *simplicitate*, dar nu socialism, este *curaj*, dar nu inflamare, este *lumină*, dar nu dezvoltare personală, este *suveranitate*, dar nu încordare de mușchi, este *pace*, dar nu relativism, este *nor*, dar nu renunțare, este *viață*, dar nu pretenție.

Și pentru că nu pretind o revelație personală în beneficiul propriu, închei cu cuvintele Sf. Ap. Pavel: *Iar roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelungă-răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credința, blândețea, înfrânarea, curăția curăția; împotriva unora ca acestea nu este lege. [...] Dacă trăim în Duhul, în Duhul să și umblăm* (Galateni 5, 22-23, 25).

„Ultimele zile ale Europei”

Prof. univ. dr. Mircea Gelu Buta

Grigore Gafencu (1892-1957) a fost om politic, membru al Partidului Național Țărănesc și unul dintre marii diplomați ai României. Între 23 decembrie 1938 și 3 iulie 1940 a deținut funcția de ministru al afacerilor străine. După această dată a fost și ultimul ministru plenipotențiar interbelic al României la Moscova. Stabilizat încă din timpul războiului în Elveția, a încetat însă din viață la Paris. Grigore Gafencu a continuat să susțină o intensă activitate politică în condițiile ingrate ale exilului, atrăgând deosebită atenția asupra comunizării țării noastre și a efectelor acesteia. Gafencu vedea cu durere cum, în epoca postbelică, teoria sferelor de influență, preconizată inițial de Hitler la sfârșitul anilor 1930, devenea în mod paradoxal o realitate, schimbându-și însă beneficiarii. Acest mare diplomat a fost, totodată, un remarcabil analist și gânditor politic, care s-a ilustrat în domeniul reflectiei politice, atât de fragil și de gingaș la noi, într-o țară care, precum spunea un șef de misiune la București, „*produce un zvon nou la fiecare jumătate de oră*”.

Tipărirea scrierilor lui Gafencu a început din primii ani de după prăbușirea regimului comunist. Editura Humanitas a publicat atunci volumul său *Însemnări politice*, al căror obiect îl constituie deceniul 1929-1939 și care au ca subiect scena publică românească. Tot atunci, mai precis în anul 1992, s-a tradus în românește, la Editura Militară, o carte intitulată *Ultimele zile ale Europei*, scrisă de Grigore Gafencu în 1942, în limba franceză, și apărută în anul 1946 la o mică editură pariziană, Egloff. Nu e lipsit de importanță faptul că textul a fost stilizat de cunoscutul scriitor francez Pierre Jean Jouve. Volumul, subintitulat *O călătorie diplomatică întreprinsă în anul 1939*, se citește cu sufletul la gură, întrucât una e să vorbească despre Hitler, Churchill sau Mussolini, un publicist, un scriitor oricât de talentat și imaginativ ori un istoric documentat, și alta e să o facă un om politic care i-a întâlnit față către față în calitate de diplomat. Unei culturi profunde, Grigore Gafencu îi adaugă practica gazetăriei și trebuie să amintim că autorul a făcut publicistică, fiind și directorul unui ziar, „*Timpul*”, care a rezistat până în anul 1948.

„*Ultimele zile...*” din titlul cărții sugerează sfârșitul unei Europe democratice, juridiciste și raționaliste, așa cum fusese edificată la Versailles, la sfârșitul Primului Război Mondial. A fost acea Europă în care țara noastră a intrat în hotarele sale firești și a cunoscut 20 de ani de propășire și apogeu. Două decenii mai târziu, această Europă începea să se clatine, iar după război să se năruiască în partea ei răsăriteană. Politica lui Titulescu, atât de strălucitoare în aparență, atât de sigură de sine, era departe de a constitui o reușită. Rusia și Germania, păgubitele Primului Război Mondial, fuseseră ignorate și subapreciate, iar când democrațiile occidentale au înțeles asta, era relativ târziu. Dar și în acest ultim ceas, ele vor mai comite o greșală de amplasare: încheierea, în septembrie 1938, a Acordului de la München. Germania pusese Europa în fața unui fapt împlinit, și aceasta cedase. Întors la Londra de la München, prim-ministrul Neville Chamberlain declara, în ziua de 1 octombrie 1938, că „*din acest moment, pacea era asigurată vreme de o generație*”. Un singur om politic occidental nu s-a lăsat înșelat, unul pentru care Grigore Gafencu are numai cuvinte elogioase pe tot parcursul cărții. E vorba de Winston Churchill și de vocea sa de Căndră, neluată atunci în seamă. Churchill a văzut în Acordul de la München „*începutul marilor răfuieți*”.

Un al doilea element al deznodământului cunoscut a fost, tot potrivit lui Gafencu, atitudinea Poloniei și a conducătorului ei: „*Domnul Beck făcuse totul ca să provoace o nemulțumire generală; iar actele sale diplomatice aduseseră o valoare negativă deliberată. Asprimea sa, emfaza și mai ales orgoliul îl determinaseră să facă jocul Germaniei cu o încăpățănare vinovată. (...) Teama de Germania, neîncrederea față de Rusia îl puneau pe colonelul Beck în fața unei alternative în care se simțea influența*

forțelor tragice care planau asupra Poloniei...”.

Călătoria diplomatică a ministrului român al afacerilor străine are loc în aprilie-mai-iunie 1939, iar itinerarul este următorul: Berlin – Bruxelles – Londra – Paris – Roma, cu o oprire la Belgrad la întoarcerea spre casă. În vara aceluiași an, Grigore Gafencu va pleca, la bordul vaporului „*Dacia*”, cu destinația Turcia și Grecia, ca să informeze diplomațiile țărilor respective despre rezultatele călătoriei sale în Occident. Aceasta întrucât România, alături de Iugoslavia, Turcia și Grecia, era parte a Înțelegerii Balcanice.

Pe 10 aprilie 1939, Grigore Gafencu este introdus la Hitler, al cărui aspect, „*la prima vedere, era teribil de șters*”. Îl găsește „*lipsit de emfază, chiar extrem de politicos. Raporturile pe care le stabilea de la om la om erau directe, naturale și inspirau acea stranie încredere căreia aveau să-i cadă victime numeroși șefi politici*”. În realitate, potrivit lui Gafencu, Hitler era „*omul-mulțime; (...) un demagog în sensul autentic al cuvântului, adică un om care împrumută vocea sa mulțimii și prin intermediul căreia mulțimea vorbește*”. Perfid, Hitler „*împinge amabilitatea până la a-mi vorbi de rău pe unguri*”. Pentru Gafencu, dictatorul german era „*Suflet violent și neîmbălânzit*”, „*personaj vibrant și monocord*” și, cât am parcurs paginile cu portretul său, păstrând proporțiile, mi-am amintit de Ceaușescu din anii 1970.

După o scurtă oprire la Bruxelles, unde a fost primit de Regele Leopold, Gafencu ajunge la Londra, în gara unde „*... un domn în ținută civilă, care avea toate atributele unui civil și ale unui domn, s-a îndreptat spre mine, surâzând amabil. Eu eram obședat de uniforme, care pe continent îi îmbrăcau deopotrivă pe militari și nemilitari, pe soldați, diplomați sau funcționari. I-am fost recunoscător Lordului Halifax pentru*

jobenul său în opt ape, pentru croiala impecabilă a pardesiului, pentru magnifica umbrelă agățată neglijent de brațul stâng. (...) // Atmosfera de confort și politețe ce te învoalua în Anglia părea să sfideze criza morală și politică ce bântuia pretutindeni în acel început de an 1939”.

Capitolul din care am citat se intitulează *Trăinicia Angliei*. Ca și cel următor, *Politica Foreign Office-ului*, este plin de aprecieri favorabile: la adresa ministrului de externe englez, a tinerilor suverani care îl primesc cordial pe Gafencu, a omului politic atât de responsabil și realist care răspundea la numele de Winston Churchill. În același timp, diplomatul român nu ezită să spună că și Anglia făcuse o serie de greșeli în politica sa externă, dar se reculesese mult mai repede și că nu înțelegea să se lase intimidată de forța oarbă și de brutalitate.

După Paris, la Roma, Gafencu are un nou prilej să își pună în valoare calitățile de analist și portretist. Omologul său italian, contele Galeazzo Ciano, pare un adevărat personaj de roman cu „*firea sa deziluzionată*”. În schimb, o amintire puternică îi lasă lui Gafencu, la Vatican, „*puternica personalitate a Suveranului Pontif [care] iradia inteligență și lumină*”. Este vorba de Papa Pius al XII-lea, a cărui privire s-a acoperit la un moment dat de o tristețe greu de descris, întrucât marele prelat presimțea, în anul 1939, războiul și faptul că „*oamenii evadau din Împărăția lui Dumnezeu*”. „*În toată această încercare – scrie Grigore Gafencu –, Papa păstra o demnitate neștirbită. Atitudinea sa, ca și măreția aspectului său trezeau un sentiment de frumusețe desăvârșită. Mi-am amintit gesturile și limbajul dezordonat al unor «mari personaje»; îi eram recunoscător Suveranului Pontif de a fi restabilit în ochii mei ideea măreției umane*”.

Grigore Gafencu a fost un susținător fervent al menținerii unei Europe pașnice și democratice, așa cum se înfățișa ea la sfârșitul Primului Război Mondial și după Tratatul de la Versailles. Omul politic român analizează, judecă, scrutează cauzele, împrejurările erorilor politice care au dus la falimentul ei, dar nu susține și nici nu sugerează că deznodământul ar fi putut fi altul. Pare să sugereze că este adeptul aceluia principiu filosofic potrivit căruia un fapt nu se putea petrece decât așa cum s-a petrecut.

Retipărirea volumului *Ultimele zile ale Europei*, într-o nouă traducere și la o altă editură, arată interesul pentru această personalitate românească și pentru talentul său de mare scriitor politic.

„Viața ilustrată” – o revistă de cultură creștină

Prof. univ. dr. Mircea Popa

In 1934 apare la Cluj primul număr al revistei „Viața ilustrată”, revistă avându-l ca director pe Nicolae Colan, episcopul Clujului, cu redacția și administrația la Academia Teologică Sibiu. În *Predoslovie* pe care o așază în frunte, el mărturisește gândul care l-a mânăat spre acest fapt: „De multă vreme m-a ispitit gândul de a scoate o revistă pentru familia ortodoxă”, o revistă de „cultură creștină”, care „să pogoare duhul credinței strămoșești în viața particulară și obștească a neamului, să zidească prin pilduri și îndemnuri, caractere creștinești și românești din fiii neamului nostru”. Pentru el „ortodoxia e duh de viață”, și acesteia trebuie să i se dea importanță.

Repere istorice și colaboratori

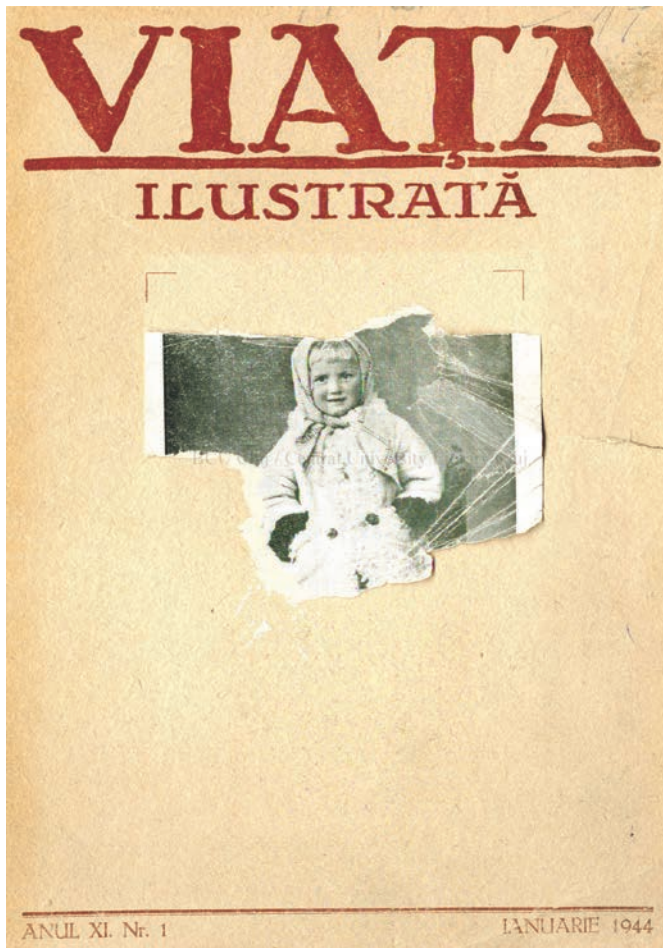
Precizăm că revista a apărut mai întâi la Sibiu, între martie 1934 și iulie 1936, sub auspiciile Frăției Ortodoxe Române care îl avea ca președinte pe Sextil Pușcariu și ale cărei activități le urmărește cu grijă. Între august 1936 și septembrie 1944, ea își are reședința la Cluj, fiind singura revistă tolerată de autoritățile maghiare de după Dictat, din care cauză importanța ei e deosebită. În acest fel ea se înscrie în rândul publicațiilor care cută să întrețină cultul valorilor românești și să publice literatură de rezistență socială și națională, aducând în paginile ei creații care trezesc spiritul viu al sentimentului patriotic, prin semnăturile lui V. Papilian, V. Voiculescu, Aron Cotruș, Radu Stanca, Copilu Cheatră, Ștefan Baciu, Radu Gyr, Lucian Valea, Grigore Popa ș.a. În anii de puternice prigoniri de tot felul, un rol important îl au în redactarea revistei părintele Florea Mureșanu de la Biserica din Deal și soția sa Eugenia Mureșanu, care au încercat să-l atragă în cercul lor pe L. Blaga, printre pușinii colaboratori pe care îi mai aveau numărându-se Zorica Lațcu și T. Ciceu. Desigur, episcopul Colan va fi prezent în fiecare număr, sub semnătură sau doar cu inițiale, iar alături de el vor susține dimensiunea teologic-religioasă a revistei o serie de colaboratori statornici, precum: D. Stăniloae, Nicolae Bălan, Roman Ciorogariu, Grigore T. Marcu, Ștefan Coroianu, Nicolae Vonica, Eugen Nicoară, Victor Lazăr, Petre Drăghici, Policarp Morușca, Teodor Scoradeț, Al. Lascarov-Moldoveanu, L. Bologa, T. Bodogae, Gh. Preda ș.a., în timp ce partea literară va fi reprezentată de creațiile cu puternic duh românesc și creștin semnate de scriitorii refugiați din Ardealul de Nord.

Rostul creștinesc al revistei este asigurat de articolele mereu noi și proaspete ale episcopului Nicolae Colan, pătrunse atât de înțelepciune creștinesc-religioasă cât și de un ardent sentiment al înfăptuirii păcii sufletești și armoniei vieții de fiecare zi. Drumul acestei concepții va fi trasat de articolul său *Biserica și națiunea* publicat încă din numărul prim al revistei sale, precizând faptul că atunci „când biserica intră în sufletul unui popor și se identifică cu aspirațiile lui, cu bucuriile și suferințele lui, n-a încetat de a fi biserică ecumenică a lui Hristos”, cultivând acel „naționalism creștinesc care e în stare să purifice și să adâncească naționalismul politic”. Linia trasată va fie explicitată în articole din numerele următoare, precum *Ortodoxie și românism, Lăcașuri de închinare, Săptămâna cărții bune, Congresul Frăției Ortodoxe* etc.

Semnătura lui O. Goga

În cele ce urmează nu ne propunem să realizăm o investigație detaliată a revistei, ci doar să subliniem câteva prezențe mai deosebite. Astfel, dorim să învederăm faptul că primul număr este onorat și de semnătura lui O. Goga, care a semnat articolul-necrolog *La moartea lui Vasile Goldiș*. Articolul este scris prin prisma elevului de altădată de la liceul din Brașov, când l-a avut profesor la istorie pe V. Goldiș, acesta făcând parte dintre luminătorii neamului, așa cum o spune la un moment dat: „În zvârcolirea veacului trecut, instinctul de conservare al românismului a împins la suprafață principiul național în conștiința publică”, iar V. Goldiș „a fost una dintre aceste forțe elementare prin care poporul nostru își afirmă dreptatea lui”. Și, ca să îl cunoaștem mai de aproape, recurge la amintire: „Mă văd acum treizeci și trei de ani, în colțul meu de bancă la liceul din Brașov. Era atmosfera de tinerețe înfrigurată, era tensiune de nervi și revoltă care zvâcnea la tâmpile. Adunați din toate părțile, acest mânăunchi de băieți era un tablou sufletesc real al românismului oropsit. Un singur profesor punea armonie în cuge-

tele noastre chinuite și ne strângea laolaltă pe aceeași platformă de abstracțiune fecundă: era Goldiș. La ora de istorie, trecutul se închea limpede din verbul lui într-aripat, se făurea o conștiință, se prepara o solidaritate de luptă. Bărbat de patruzeci de ani, voinic și frumos, cu o liniște mândră în atitudini, cu răsfrângeri de patimă în ochii catifelaiți, el ne învia lumea greco-romană, dezgropa figuri din mitologie, ne scanda versuri latinești. Interpretările din Horațiu cine ar putea să le uite?... Vasile Goldiș, mare meșter al cuvântului, îmbibat de cultură clasică, scriitor plin de neastâmpăr și de nuanțe, îndrăzneț răscolitor de mase, temperament viforos și pasionat, bun să conducă o țară, să stârnească o revoluție sau să croiască legi pentru o viață nouă, a trebuit să se retragă frumuseț într-o chilie de secretar la Consistoriul din Arad, ca să-și poată depăna acolo lipsurile unui trai de la o zi la alta. Cine a adâncit cât de cât rolul tiranic pe care-l are societatea în mânăuirea energiilor, determinismul fatal al împrejurărilor în plămădirea destinului nostru, își va da seama, desigur, cum au trebuit să-l doară obezile pe acest Prometeu înlănțuit”.

Mare mânuitor al cuvântului, poetul Goga reușește să ne surprindă în câteva trăsături meșteșugite de penel caracterul omului și trăsăturile lui dominante. Pana sa cu înfloriri poetice revine în paginile revistei în 1935 (nr. 11), când semnează articolul *Regalitatea noastră*, cu intenția de a sublinia rolul acesteia în dobândirea independenței naționale și făurirea statului național român. Este un articol sintetic, care urmărește atent ideea monarhică la români, spre a defini apoi personalitatea dinastiei germane, care s-a autohtonizat prin Ferdinand Întregitorul. Goga arată că „Monarhia la noi își are legitimitatea în cursul veacurilor, e încadrată în tradițiile solu-lui și se întemeiază pe-un trecut de veche strălucire, pe care azi îl continuă pe-o rază tot mai largă, afirmând misiunea istorică a unui popor. Într-adevăr, din vremuri străvechi, odată cu simțământul unei diferențieri etnice, ideea de stat s-a mijlocit aci la adăpostul domnului menit să încarneze stăpânirea și apărarea moșiei strămoșești”. Curțile domnești de la Suceava și Argeș au constituit „ideea statului însuși”, certificată apoi prin domni cu dragoste de țară și pătrunși de sentimentul păstrării libertății naționale: „Patriotismul la noi a fost, deci, în cursul veacurilor o derivațiune a ideii monarhice, care s-a întărit și a strălucit de câte ori figuri excepționale au izbutit s-o pună în valoare. Și mai departe: „Adevărul este, deci, că sub imperiul tradițiilor de veacuri renașterea României a legitimat ideea monarhică, văzând în această formă de stat unicul mijloc și unica garanție pentru realizarea unei misiuni istorice... Da, suntem în ajun de-a turna un conținut nou în această formă nouă, se va crea o civilizație proaspătă, rezultantă a gândirii românești integrale și unificate, care va restatornici un echilibru în suflete și va inaugura era fecundă de valorizare a atâtor forțe latente”.

Colaborarea lui Emil Cioran

Un alt punct de înălțare al revistei îl constituie colaborarea lui Emil Cioran. Colaborarea acestuia se deschide în nr.9 / 1934 cu articolul *Nichifor Crainic*, scris cu prilejul apariției „Gândirii” (de la întemeierea ei la Cluj s-au împlinit în mai anul acesta o

sută de ani), revistă care a adunat în jurul ei numeroși scriitori, mulți dintre ei atrași fiind de personalitatea dătătoare de ton a lui N. Crainic, cel care „poartă o marcă personală și răsare dintr-o direcție lăuntrică, așa încât elaborațiile sale se rotunjesc nu numai în splendoarea expresiei, ci și în zona de iradiere spirituală”. Susținând că o „personalitate trebuie să convertească ideile în obsesii”, Emil Cioran încearcă să sublinieze caracterul mesianic al acestei gândiri în poezie și publicistică, arătând că naționalismul acestuia își are ținta spre viitor. Chiar dacă poziția sa i-a adus numeroase prigoniri, amărăciuni și decepții, deoarece „acest naționalism n-a fost frazeologie patriotică și retorică de circumstanță”, ci o credință vie, bine consolidată, ceea ce a fost de bun augur pentru o direcție literară care a înflorit sub zăriștea religiei ortodoxe. Fiu de preot el însuși, Emil Cioran va prefera să scrie în revista lui Colan articole care sunt străbătute de interesul pentru mistica religioasă. Astfel, în nr. 10 / 1934, el va semna articolul *Sensibilitate mistică* (nr. 10), în care încearcă să reabiliteze importanța iraționalului în experiența mistică, arătând că aceasta trebuie adâncită până la extaz: „Vibrația extatică o încoronează și o străbate în întreg cuprinsul ei. Toate celelalte mistici sunt mistici incomplete și nerealizate. Ele nu dovedesc decât primordialul și ireductibilul misticei religioase, pe care o situează ca un criteriu și ca un obiectiv. Că există o sensibilitate mistică ce cuprinde toate ramurile spiritului la un moment dat, nu vrea să dovedească altceva decât imposibilitatea și incapacitatea omului de a găsi un absolut pe o singură cale și mai cu seamă refuzul drumului direct spre absolut din mistica pur religioasă, așa încât o tipologie a formelor de realizare mistică a omului n-ar fi decât summa de oculuri ale ființei umane în căutarea absolutului”. Articolul poartă la sfârșit explicația „Berlin, 15 nov. 1934”, dovadă că el se afla deja în Germania, unde primise o bursă.

Un alt articol semnează el în nr. 2 / 1935 cu titlul *Muzica paradisiacă*, denotă aceeași preocupare pentru interacțiunea omului cu sacralitatea. Orice creație mare, în concepția lui, este un dialog cu divinitatea, o căutare a acesteia și o apropiere de lumea desăvârșită a divinului, pe care încearcă să-l aproximeze, luând în discuție modul de a se exprima muzical al celor doi mari compozitori obsedați de pătrunderea tainelor lumii celeste, Bach și Mozart. Cel dintâi a scris o muzică care „îți dă o senzație grandioasă de ascensiune în spirală spre ceruri. Cu Bach ne simțim la poarta paradisiului: niciodată în el”. „Dacă la Bach simțim regretul pentru paradis, cu Mozart suntem în paradis. Această muzică este cu adevărat paradisiacă. Armoniile ei sunt un dans de lumină în veșnicie. De la Mozart putem învăța ce înseamnă conceptul grațios al veșniciei. O lume fără timp, fără durere, fără păcat... Bach ne vorbea de o tragedie a îngerilor, Mozart de o melancolie a îngerilor. Melancolie angelică țesută din seninătăți, transparențe, joc de culori... La Mozart, ondulația înseamnă deschiderea receptivă a sufletului pentru splendoarea paradisiacă. Ondulația este geometria paradisiului, precum spirala este geometria lumilor interpusă între pământ și paradis”.

Alte nume sonore

Dacă adăugăm faptul că V. Papilian a publicat aici misterul creștin ortodox *Cerurile spun*, că Aurel Radu a încercat să descifreze ceva din *Profetismul lui Dostoievski* (nr. 5 / 1935), iar D. Stăniloae își începe seria sa de deslușiri teologale, alături de Gr. T. Marcu, I. Mateiu, Florea Mureșanu, Ilarion V. Felea, Nicolae Vonica ș.a., că sunt date la iveală frumoase numere de Paști sau de Crăciun, că marile spirite ale teologiei sau ale luptei pentru libertate suntenerate și supuse unei reactualizări benefice (fiind plasate prin ilustrații atractive chiar pe coperta revistei), publicația culturală a episcopului N. Colan își dobândește întreaga semnificație, valoare și actualitate. Dacă adăugăm faptul că V. Papilian a publicat aici misterul creștin ortodox *Cerurile spun*, că Aurel Radu a încercat să descifreze ceva din *Profetismul lui Dostoievski* (nr. 5/1935), iar D. Stăniloae își începe seria sa de deslușiri teologale, alături de Gr.T. Marcu, I. Mateiu, Florea Mureșeanu, Ilarion V. Felea, Nicolae Vonica ș.a., că sunt date la iveală frumoase numere de Paști sau de Crăciun, că marile spirite ale teologiei sau ale luptei pentru libertate suntenerate și supuse unei reactualizări benefice, (fiind plasate prin ilustrații atractive chiar pe coperta revistei), publicația culturală a episcopului N. Colan își dobândește întreaga semnificație, valoare și actualitate.

Activități ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj (mai 2021)

Semnalăm apariția editorială:

- Pr. prof. univ. dr. Patriciu Vlaicu, *Împlinirea omului în viața de familie*, Ed. Apostolia, Paris, 2021.

Parohia „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din cartierul Mănăștur al municipiului Cluj-Napoca a organizat în Duminica Floriilor, 25 aprilie 2021, un eveniment cultural-religios. După slujba Deniei, Pr. prof. univ. dr. Stelian Tofană a susținut o meditație cu tema *Procesul Mântuitorului*, apoi cei prezenți s-au bucurat de un concert de pricesne.

În prima zi a Sfințelor Paști, 2 mai 2021, după slujba Vecerniei, numită și „A doua Înviere”, săvârșită la Catedrala Mitropolitană, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a acordat, în contextul împlinirii, în 2021, a 100 de ani de la alegerea, hirotonirea și instalarea Episcopului Nicolae Ivan în tronul reînființatei Eparhii a Vadului, Feleacului și Clujului, Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru clerici preoților slujitori ai Catedralei Mitropolitane, între care și cadre didactice ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca: Pr. prof. univ. dr. Valer Bel, Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, Pr. prof. univ. dr. Stelian Tofană, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu și Pr. prof. univ. dr. Ioan Bizău.

Luni, 10 mai 2021 Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia, decanul facultății, a înregistrat în studiourile Credo TV Cluj-Napoca o emisiune pe tema: *Preotul și intermedierea (facilitarea) întâlnirii cu Dumnezeu a credinciosului*.

În zilele de 10 și 11 mai 2021, Școala Doctorală a Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași a organizat, în sistem on line, ediția a XII-XIII-a a Simpozionului internațional „Studia Theologica Doctoralia”. Facultatea noastră a fost reprezentată de următorii student-doctoranzi care au susținut comunicări: Octavian Răzvan Ciortea: *Age discrimination and the future mass retirement. Ethical problems*; Pr. Lucian Greabu: *Pastoral References of the Work Rev. Prof. PhD. Liviu Galaction Munteanu in the Magazine of Illustrated Life*; Mihai Nevodar: *Experiența desomatizării în tanatologia ortodoxă. Aplicabilități pastorale ale fenomenului în spațiul românesc*; Mădălin Gheorghe Lucian Trohonel: *Atitudinea Arhimandritului Caliope Georgescu de la Mănăstirea Lainici față de aplicarea Decretului 410 din anul 1959*; Protos. Dr. Simeon Pintea, Cristiana Sporea: *Viața spirituală și experiența Duhului Sfânt*; Pr. Andrei Zlăvov: *Drumul spre Damasc, aspecte exegetice (F. Ap. 9, 3-4a)*; Pr. Nicolae-Ioan Boboia: *Taina Învierii. O perspectivă paulină (I Cor. 1 și urm.; I Tes. 4, 13-18; 5, 1-10)*; Pr. Vlad Cristian Todoran: *Misiunea Bisericii Ortodoxe și formarea spirituală a noilor generații în contextul pluralismului cultural*; Pr. Ioan-Tănase Chiș: *Generația # (Hashtag) și soluția omului lăuntric*; Ionuț Eugen Chifa: *Evoluția literaturii ortodoxe de convertire (1990-2020)*.

Marți, 11 mai 2021, la Paraclisul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca a avut loc slujba de pomnire a lect. univ. dr. Paula Bud, la patru ani de la trecerea sa în veșnicie. Slujba parastasului a fost săvârșită, în prezența cadrelor didactice ale facultății, a familiei, prietenii și a studenți, de către Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, care a rostit apoi un scurt cuvânt.

Centrul de Studii Misionare și Nomocanonice al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, a organizat, on line, conferințele: miercuri, 12 mai 2021 - *The Orthodox Church in Dialogue with the Evangelicals*, susținută de prof. Dănuț Mănăstireanu (Evangelical Theological Faculty Osijek - Croația); joi, 13 mai 2021 - *Interfaith Dialogue and Christian Mission*, susținută de prof. Stephen B. Bevans (Catholic Theological Union in Chicago); miercuri, 19 mai 2021 - *Andrei Scrima și rolul lui la Vatican II*, susținută de Dr. Viorel Coman (Catholique Universite Leuven, Belgia); joi, 20 mai 2021 - *The Encounter of the Russian Orthodox Church with Local Religions in the Volga-Kama Region*, susținută de Dr. Alison Ruth Kolosova (University of Tartu, Estonia); vineri, 21 mai 2021 - *The Western Side of The American Orthodoxy*, susținută de Pr. Patrick Cardine; miercuri, 26 mai 2021 - *The Encounter of the Orthodox Theology with the Local Religious Practices in East Africa*, susținută de Pr. Dr. John Ngige Njoroge (Kenya Methodist University); joi, 27 mai 2021 - *Challenges of the Indian Orthodox Church in a Pluralistic Society*, susținută de Pr. Samji Thazhathadathu George (Karunagapally, Kerala, India).

Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, împreună cu Arhiepiscopia Iașilor și cu Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, în parteneriat cu Colegiul „Sfântul Nicolae” din Iași a organizat între 11-14 mai 2021 Simpozionul Internațional „Dumitru Stăniloae”, ediția a VIII-a, cu tema *Ortodoxie și modernitate*. Miercuri, 12 mai a avut loc, în sistem on line, *dezbateră publică* intitulată: *Poate fi modernitatea ortodoxă? A participat Pr. conf. univ. dr. Radu Preda*.

Consiliul Județean Cluj și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj a organizat în perioada 12 mai-12 iunie 2021 manifestarea *Iconari clujeni în expoziție la Muzeul Memorial „Octavian Goga”* (Ciucea). Cele peste 20 de icoane pe sticlă sunt semnate de: Prof. univ. dr. habil. Marcel Gheorghe Muntean, monahia Iustiniana Kiraly (Mănăstirea Florești) și dr. Simona-Teodora Roșca-Neacșu, absolvente ale facultății noastre, specializarea Artă sacră.

Joi 13 mai 2021, preoții arondați Cercului Preoțesc III al Protopopiatului Ortodox Cluj II, coordonat de părințele Ioan Turc, s-au reunit în cadrul unei întruniri de lucru în biserica „Înălțarea Domnului” din Municipiul Cluj-Napoca. Invitat a fost Pr. lect. univ. dr. Paul-Bogdan Ivanov care a susținut prelegerea cu tema: *Biserica în timpul pandemiei și provocările post-pandemice*.

Vineri, 14 mai 2021, Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia a susținut on line, conferința-curs deschis *Occidentul și fericirea. Reperetele unui traseu dantelărit*. Este a treia dintr-o serie de 12 conferințe organizate de Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, puse sub egida *Fericirea: imposibilul necesar* și adresate publicului larg.

Duminică, 16 mai 2021, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, Înaltpreasfințitul Părinte Iosif, Arhiepiscopul Ortodox Român al Europei Occidentale și Mitropolitul Ortodox Român Europei Occidentale și Meridionale, Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și Preasfințitul Părinte Teofil de Iberia, Arhiereul-vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Spaniei și Portugaliei au săvârșit slujba de tânosire a bisericii cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir” din Baciu, urmată de Sfânta Liturghie. Răspunsurile liturgice au fost date de Corul de cameră „Psalmodia Transylvanica”, al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, dirijat de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, directorul Școlii Doctorale „Isidor Todoran”.

Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului, Facultatea de Teologie Ortodoxă a UBB Cluj-Napoca, Asociația Medicală Română, filiala Bistrița-Năsăud, Centrul de Bioetică a UBB Cluj-Napoca, Societatea Română de Bioetică, Societatea Română de Istoria Medicinii, Societatea Națională de Inginerie Medicală și Tehnologie Biologică, Biblioteca Județeană „George Coșbuc”, Bistrița-Năsăud și Colegiul Consilierilor Juridici Bistrița-Năsăud au organizat al XX-lea Seminar de Medicină și Teologie cu tema: *Terapii medicale și spirituale la începutul mileniului III: Complementaritate, dialog, unitate care s-a desfășurat loc on line, în perioada 17-18 mai 2021*.

În deschidere, IPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a rostit un Cuvânt de învățătură. Prof. univ. dr. Adrian Petrușel, prorector al UBB și Acad. Prof. univ. dr. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române au susținut alocuțiuni. Participanți au fost teologi, medici, psihologi și specialiști din țară și străinătate.

Facultatea noastră a fost reprezentată de următoarele cadre, didactice, cercetători și studenți-doctoranzi care au susținut prelegeri: PS Lect. univ. dr. Benedict Bistrițeanul (Valentin-Cosmin Vesa), *Sălășluirea tăcerii. Terapia liniștirii ca practică ascetică necesară pentru omul contemporan*; Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, *Sufletul - scânteia divină - izvor al tămăduirii personale și a apaelui*; *Despre terapiile integrale: puterea sufletului*; Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia, *Sacroterapia: realitate poliedrică, multivectorială, religios-vertebrată*. - „Lectură” pastorală integrativă; Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia, Dr. Victor-Constantin Măruțoiu, *Modele Spirituale de vindecare. Ipostaza îngerului*; Pr. lect. univ. dr. Liviu Vidican-Manci, *Amenințarea bolii ca iminență a morții și reziliență duhovnicească*; Dr. Gabriel Noje, *Compasiunea - formă de terapie spirituală*; Drd. Bogdan Gabor, *Mediul virtual și sănătatea mintală. Soluții și terapii spirituale*; Pr. prof. univ. dr. habil. Ștefan Iloaie, *Cuvântul - Lucrare de*

mângâiere și tămăduire; Protos. dr. Iuliu-Marius (Maxim) Morariu, *Scrisul autobiografic ca terapie - studiu de caz: Virgil Gheorghiu*; Pr. prof. univ. dr. Ioan-Vasile Leb, *Mai este nevoie de Ecumenism?*; Pr. prof. univ. dr. habil. Gabriel-Viorel Gârdan, *Poziții ale liderilor ortodocși cu privire la vaccinarea împotriva COVID*; Pr. lect. univ. dr. Cosmin Cosmuța, *O intervenție a Episcopului Nicolae Ivan în Senatul României, la 12 mai 1925*; Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, *Școala clujeană de istorie ecleziastică în primele trei decenii ale secolului XXI*; Pr. lect. univ. dr. Bogdan Ivanov, *O lectură teologică a secularizării*; Prof. univ. dr. habil. Marcel Gheorghe Muntean, Conf. univ. dr. Claudia Cosmina Trif, *Divinul și frumusețea icoanei*; Drd. Dan Nemeș, Prof. univ. dr. Constantin Măruțoiu, Dr. Olivia Florena Nemeș, Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia, Pr. Alexandru-Dan Horvat, *Investigarea materialelor constituente din icoana Sfântul Arhanghel Mihail*; Prof. univ. dr. habil. Marcel Gheorghe Muntean, *Armonia compozițională și cromatică în pictura lui Nicolae Grigorescu*; Lect. univ. dr. Marius-Dan Gheneșcu, *Sentimente*; Prof. univ. dr. Constantin Măruțoiu, Drd. Dan Nemeș, Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia, Dr. Olivia Florena Nemeș, Dr. Andreea Darida, Dr. Ioan Darida, Dr. Victor-Constantin Măruțoiu, *Cercetări privind materialele constituente din altarul cu scena Sf. Iosif binecuvântat în fața morții de la Domul din Timișoara*; Pr. conf. univ. dr. Marin Cotețiu, *Restaurarea unui epitafor*.

Pe parcursul Seminarului a putut fi vizionată on-line Expoziția „Izvoade românești”, autor: Prof. univ. dr. habil. Marcel-Gheorghe Muntean.

Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia a decernat, prin delegare de la Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, un tablou omagial amfitrionului celor XX de ediții al Simpozionului, d-lui Prof. univ. dr. Mircea-Gelu Buta.

Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia a organizat în perioada 17-18 mai 2021 Simpozionul internațional de Știință, Teologie și Artă (ISSTA 2021), cu tema: *Pastorație și misiune în diaspora*. În cadrul acestuia au susținut prelegeri: Prof. univ. dr. Marcel-Gheorghe Muntean, *Icoana - frumusețea chipului nevăzut*; Pr. conf. univ. dr. Marin Cotețiu, *Prezentarea estetică, etapă finală a restaurării*; Arhid. asist. univ. dr. Daniel Mocanu, *Psalmii - o expresie a rugăciunii de cerere, de laudă și de mulțumire*; Pr. drd. Anton Savelovici, *The Issue of Preaching the Gospel in the Romanian Christian-Orthodox Communities in the Diaspora*.

Luni, 24 mai 2021, Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia, decanul facultății a participat la ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului cu Protopopii eparhiei și a rostit o alocuțiune.

Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” din cadrul Universității din București a organizat în perioada 24-26 mai 2021 simpozionul: *Forme de organizare și funcționare a monahismului ortodox: tradiție bimilenară și provocări contemporane*. Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia a susținut prelegerea: *Efectele accesării tehnologiilor postmoderne în arealul monahal (Smarthphone, laptop, WhatsApp, YouTube, etc.), transfigurare sau nevrotizare (informare sau radicalizare)*.

Duminică, 30 mai 2021, Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia a participat la festivitatea decernării premiilor „Profesorul Bologna” de către Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR). Îi este decernat titlul de „Prof. E-Tare”

În cursul lunii mai au avut loc în cadrul Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului Conferințele preoțești de primăvară 2021, prezidate de IPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI, cu tema legată de „Anul omagial al pastorației românilor din afara României (de pretutindeni)”: În cadrul acestora Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, decanul facultății a susținut prelegerea cu titlul: *Parohia ortodoxă română din diaspora: paradigmă misionară multifactorială*:

- marți, 11 mai 2021 - Protopopiatul Năsăud (Mănăstirea Rebra-Parva),
- luni, 17 mai 2021 - Protopopiatul Beclean (Mănăstirea Nușeni),
- marți, 20 mai 2021 - Protopopiatul Bistrița (Mănăstirea Strâmba),
- marți, 25 mai 2021 - Protopopiatul Huedin (Mănăstirea Râșca Transilvană),
- luni, 31 mai 2021 - Protopopiatul Gherla (Mănăstirea Nicula).

Dr. Dacian But-Căpușan

† **VASILE Someșanul**
EPISCOP EMERIT AL ARHIEPISCOPIEI
VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

23 Aprilie - 31 Mai 2021

23 aprilie (Sfântul Mare Mucenic Gheorghe)

În parohia „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din cadrul comunității de romi „Dallas” Cluj-Napoca (paroh: Pr. Gelu Săvărășan), asistă la Sfânta Liturghie unde rostește ecfonise și binecuvântări.

La finalul Sfintei Liturghii binecuvintează pe cei prezenți și oferă un simbolic dar duhovnicesc.

24 aprilie

Pe esplanada din fața Catedralei Greco-Catolice din Piața „Timotei Cipariu” din municipiul Cluj-Napoca, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, asistă la Sfânta Liturghie oficiată cu prilejul întronizării Preasfințitului Părinte Claudiu-Lucian Pop în demnitatea de episcop eparhial al Eparhiei Greco-Catolice de Cluj-Gherla.

25 aprilie (Duminica Floriilor)

Asistă la Sfânta Liturghie săvârșită în Paraclisul Episcopal, rostind ecfonise și binecuvântări. La finalul Sfintei Liturghii binecuvintează ramurile de salcie.

27 aprilie

Face o vizită în parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Pr. Protopop Hognogi Dănuț Liviu și Pr. Dorin Ioan Ielciu).

29 aprilie (Denia celor 12 Evanghelii)

În Paraclisul Episcopal, asistă la Sfânta Liturghie rostind ecfonise și binecuvântări; iar în cursul serii slujește *Denia celor douăsprezece Evanghelii*.

30 aprilie (Denia Prohodului Domnului)

Oficiază în Paraclisul Episcopal, *Denia Prohodului Domnului*

01 mai (Învieria Domnului)

În Paraclisul Episcopal, asistă la Slujba Învierii Domnului rostind ecfonise și binecuvântări.

02 mai (Praznicul Învierii Domnului – Sfintele Paști)

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Sfânta Liturghie oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului cu prilejul Praznicului Învierii Domnului.

Asistă în Paraclisul Episcopal, la Vecernia din prima zi de Paști, numită și „A doua Învierie”.

03 mai (A doua zi de Paști)

În parohia „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din cartierul clujean Mănăștur (paroh: Pr. Dan Cismaș), asistă la Sfânta Liturghie rostind ecfonise și binecuvântări. La finalul slujbei binecuvintează pe cei prezenți.

03 mai (A treia zi de Paști)

În parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Pr. Protopop Hognogi Dănuț Liviu și Pr. Dorin Ioan Ielciu), asistă la Sfânta Liturghie rostind ecfonise și binecuvântări. La finalul slujbei binecuvintează pe cei prezenți.

Face o vizită la Centrul de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca (director centru: Pr. Dr. Bogdan Chio-

rean), oferind binecuvântarea sa, personalului medical și celorlalți ostenitori.

04 mai

Face o vizită în parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Pr. Protopop Hognogi Dănuț Liviu și Pr. Dorin Ioan Ielciu).

07 mai

La sărbătoarea *Izvorul Tămăduirii*, asistă la Sfânta Liturghie săvârșită în Paraclisul Episcopal rostind ecfonise și binecuvântări. La finalul Sfintei Liturghii săvârșește *Slujba de sfințire a apei*.

09 mai (Duminica Tomii)

În Paraclisul Episcopal, asistă la Sfânta Liturghie rostind ecfonise și binecuvântări.

Face o vizită în parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Pr. Protopop Hognogi Dănuț Liviu și Pr. Dorin Ioan Ielciu). În cimitirul parohial se reculege preț de câteva clipe la mormântul părinților.

11 mai

Face o vizită pastorală la Mănăstirea Nicula (stareț: Arhimandrit Nicolae Moldovan), unde preț de câteva momente se reculege în rugăciune la „Icoana Făcătoare de minuni a Maicii Domnului”.

13 mai

Primește la reședința episcopală pe Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

16 mai (Duminica Meilor Mironosițe)

Asistă la Sfânta Liturghie săvârșită în Paraclisul Episcopal, rostind ecfonise și binecuvântări.

20 mai

Face o vizită la biroul Preasfințitului Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

21 mai – Sfinții Împărați Constantin și Elena

În Paraclisul Episcopal, asistă la Sfânta Li-

turghie rostind ecfonise și binecuvântări.

23 mai (Duminica a IV-a după Paști)

Asistă la Sfânta Liturghie săvârșită în Paraclisul Episcopal, rostind ecfonise și binecuvântări.

Face o vizită la Centrul de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca (director centru: Pr. Dr. Bogdan Chiorean).

24 mai

La Centrul Eparhial, participă la ședința semestrială de lucru a părinților protopopi, prezidată de Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului.

26 mai

Face o vizită în parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Pr. Protopop Hognogi Dănuț Liviu și Pr. Dorin Ioan Ielciu).

30 mai

În Paraclisul Episcopal, asistă la Sfânta Liturghie, rostind ecfonise și binecuvântări.

† **BENEDICT Bistrițeanul**

EPISCOP-VICAR AL ARHIEPISCOPIEI VADULUI,
FELEACULUI ȘI CLUJULUI

21 Aprilie - 31 Mai 2021

21 aprilie

Program de audiențe la birou.

De la ora 18, slujește Liturghia Darurilor mai înainte sfințite în Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel din cartierul clujean Mănăștur. La final, rostește un scurt cuvânt de învățătură.

22 aprilie

De la ora 9, predă online studenților din anul III cursul de „Spiritualitate Ortodoxă”.

De la ora 17, cursul de „Limbă și literatură siriacă” (anul II).

La Mănăstirea Cormaia (Protopopiatul Năsăud), participă la slujba Privegherii.

23 aprilie (Sfântul Mare Mucenic Gheorghe)

Cu ocazia prăznuirii Sfântului Mare Mucenic Gheorghe și a zilei Forțelor Terestre Române, de la ora 9, oficiază slujba de Te Deum și rostește un cuvânt de învățătură la comandamentul Brigăzii 81 Mecanizată „General Grigore Bălan” Bistrița.

De la ora 10, săvârșește Liturghia Darurilor mai înainte sfințite în Biserica Sfântul Mare Mucenic Gheorghe din cadrul garnizoanei Prundu Bârgăului, cu ocazia hramului. Sfințește noua catapeteasma a bisericii și binecuvintează troița din proximitatea lăcașului de cult, ridicată spre pomenirea militarilor care au servit patria din cadrul unității militare. Ridică la rangul de iconom pe Părintele Ovidiu Halas, preotul slujitor al acestei biserici. Oferă Ordinul Mihai-Vodă domnului Col. Dr. Cornel Traian Scurt, comandantul Brigăzii 81 Mecanizată „General Grigore Bălan” din Bistrița și Ordinul Sfinții Martiri Năsăudeni domnului Lt. Col. Dr. Ștefan Francisc Bara, comandantul Batalionului 817 Artilerie „Petru Rareș” din Prundu Bârgăului;

24 aprilie (Sâmbăta lui Lazăr)

Săvârșește Sfânta Liturghie și predică la Mănăstirea Cristorel (Protopopiatul Cluj I), cu ocazia hramului.

25 aprilie (Duminica Floriilor)

Liturghisește și predică în Biserica cu hramul Sfântul Mare Mucenic Gheorghe și Sfântul Evanghelist Marcu din cartierul clujean Gruia.

26 aprilie (Sfânta și Marea Luni)

Participă la conferința online intitulată „Libertate religioasă și prevederi sanitare în timpul pandemiei”, organizată de Cancelaria Sfântului Sinod și de Reprezentanța Patriarhiei Române pe lângă instituțiile europene.

Slujește Liturghia Darurilor mai înainte sfințite la Mănăstirea Piatra Fântânele (Protopopiatul Bistrița). Seara, dimpreună cu obștea mănăstirii, oficiază slujba Deniei din Sfânta și Marea Marți.

27 aprilie (Sfânta și Marea Marți)

La Mănăstirea Piatra Fântânele, slujește Liturghia Darurilor mai înainte sfințite. Seara, oficiază slujba Deniei din Sfânta și Marea Miercuri.

28 aprilie (Sfânta și Marea Miercuri)

Slujește Liturghia Darurilor mai înainte sfințite la Mănăstirea Piatra Fântânele.

De la ora 17, în Parohia Ciurila (Protopopiatul Cluj I), oficiază slujba Deniei de din Sfânta și Marea Joi.

29 aprilie (Sfânta și Marea Joi)

Liturghisește și predică în Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel din cartierul clujean Mănăștur. Rostește rugăciunea de sfințire a pâinii, ce în popor se numește „Paști”. Seara, în aceeași biserică, slujește Denia celor 12 Evanghelii și rostește un cuvânt de învățătură.

30 aprilie (Sfânta și Marea Vineri)

Oficiază Prohodul Domnului și predică în Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel din cartierul clujean Mănăștur. Potrivit ritualului liturgic, în procesiune, înconjoară biserica, iar la final, după trecerea pe sub Epitaf, îi binecuvintează pe toți credincioșii care au participat la slujbă.

Preasfințitul Părinte Vasile Someșanul împreună cu Părintele Arhimandrit Dumitru Cobzaru, Exarbul mănăstirilor din Arhiepiscopia Clujului (foto stânga), asistând la Sfânta Liturghie oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, de Praznicul Învierii Domnului, pe esplanada din fața Catedralei Mitropolitane din Cluj, 2021.

1 mai (Sfânta și Marea Sâmbătă)

De la ora 16, săvârșește Liturghia Sfântului Vasile cel Mare unită cu Vecernia în Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel din cartierul clujean Mănăștur. La finalul slujbei, vorbește despre importanța liturghiei din Sâmbăta Mare și semnificația ei deosebită, ca preambul al Liturghiei Pascale.

2 mai (Învierea Domnului)

La miezul nopții, oficiază Slujba Învierii și rostește un scurt cuvânt de învățătură pe esplanada din fața Bisericii Sfinții Apostoli Petru și Pavel din cartierul clujean Mănăștur. În procesiune solemnă, înconjoară biserica pe străzile din jurul ei.

De la ora 10, în aceeași biserică, săvârșește Sfânta Liturghie pascală. În cadrul slujbei, se citește pastorală trimisă de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei în întreaga eparhie.

De la ora 17, în Catedrala Mitropolitană, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, slujește Vecernia numită „A doua Înviere”.

3 mai (A doua zi de Paști)

Liturghisește și predică la Catedrala Mitropolitană. Hirotonește diacon pe teologul Marius Popescu, viitor preot al parohiei Aruncuta (Protopopiatul Cluj I).

4 mai (A treia zi de Paști)

Săvârșește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură în satul natal Sartăș (Protopopiatul Câmpeni, Arhiepiscopia Alba-Iuliei).

5 mai

Face o vizită pastorală în Protopopiatul Huedin la Mănăstirea Ciucea și Parohia Vânători.

6 mai

În Parohia Sânnicoara, oficiază slujba înmormântării cu rânduiala specială din Săptămâna Luminată pentru adormitul întru Domnul Ștefan Moldovan. La final rostește un cuvânt de mângâiere.

7 mai (Izvorului Tămăduirii)

Săvârșește Sfânta Liturghie și predică la Mănăstirea Nicula (Protopopiatul Gherla). Este însoțit de PC Pr. Paul Isip, Protopop de Gherla.

8 mai

Liturghisește și predică la Mănăstirea Escu din Protopopiatul Dej, cu ocazia hramului. Este însoțit de PC Pr. Ioan Bufta, Protopop de Dej.

De la ora 13, la Paraclisul Facultății de Teologie, oficiază Sfânta Taină a Botezului pentru prunca Natalia Pop, fiica Arhid. Sergiu Iustin Pop, secretarul de cabinet al Preasfinției Sale.

9 mai (Duminica a II-a după Paști)

Săvârșește Sfânta Liturghie și predică în Parohia Iclod (Protopopiatul Gherla). Rostește rugăciunea de binecuvântare a lucrărilor făcute la exteriorul bisericii.

De la ora 18, slujește Vecernia și Paraclisul Maicii Domnului în Catedrala Mitropolitană. La final, rostește o predică tematică despre frică, credință și încredere.

10 mai

De la ora 15, predă online seminarul de „Spiritualitate Ortodoxă” (anul III), iar de la ora 17, cursul „Teologie, viață social-politică și relații interreligioase în spațiul siriac” (Master, anul I).

11 mai

La Capela Facultății de Teologie, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, participă la slujba Parastasului pentru adormita întru Domnul Lect. Univ. Dr. Paula Bud, la împlinirea a cinci ani de la trecerea sa la cele veșnice.

12 mai

Program de audiențe la birou.

13 mai

De la ora 9, predă online studenților din anul III cur-

sul de „Spiritualitate Ortodoxă”, iar de la ora 17, cursul de „Limbă și literatură siriacă” (anul II).

Participă la conferința online intitulată „Administrarea Sfințelor Taine și ierurgii în timp de pandemie”, organizată de Cancelaria Sfântului Sinod și de Reprezentanța Patriarhiei Române pe lângă instituțiile europene.

Dă un interviu Asociației „Dorcas România” pe tema „Rolul Bisericii în mobilizarea resurselor comunităților locale”. Participă online la ședința Consiliului Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, în calitate de membru.

14 mai

Program de audiențe la birou.

15 mai

De la ora 12, în Parohia Corpadea (Protopopiatul Cluj I), binecuvintează noua capelă mortuară construită în cimitirul satului. Hirotonește sachelar pe Preotul Paroh Ciprian Valentin Nicoară, oferă Ordinul Sfinții Martiri Năsăudeni domnului Grigore Fati, primarul Comunei Apahida, și diplome de aleasă cinstire celor care s-au implicat în construirea edificiului.

În Parohia Beclean III, de la ora 14, oficiază slujba înmormântării pentru Părintele Ioan Giurgiuca.

Slujește Vecernia cu Litie în Parohia Baciu II (Protopopiatul Cluj I), în ajunul sfințirii noii biserici parohiale.

PS Părinte Benedict Bistrițeanul, oficiind Sfânta Liturghie de Paști în biserica cu hramul Sfinții Apostoli Petru și Pavel din cartierul Mănăștur, Cluj-Napoca, duminică, 2 mai, 2021.

16 mai (Duminica a III-a după Paști)

Alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Iosif, Arhiepiscopul Ortodox Român al Europei Occidentale și Mitropolitul Ortodox Român al Europei Occidentale și Meridionale, și de Preasfințitul Părinte Teofil de Iberia, Arhiepiscopul vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Spaniei și Portugaliei, participă la târnosirea bisericii parohiale Baciu II și la Sfânta Liturghie pe o scenă special amenajată în proximitatea lăcașului de cult.

17 mai

La Mănăstirea Nușeni, asistă la slujba de Te-Deum și prezidează conferința preoțească de primăvară din cadrul Protopopiatul Beclean.

De la ora 15, predă online seminarul de „Spiritualitate Ortodoxă” (anul III), iar de la ora 17, cursul „Teologie, viață social-politică și relații interreligioase în spațiul siriac” (Master, anul I).

Participă online la conferința dialog cu Pr. Arhim. Efrem Vatopedinul, cu privire la binecuvântările, provocările și bucuriile susținătorilor educației religioase: elevi, părinți și profesori.

18 mai

Participă în mediul online la Simpozionul „Medicină și Teologie” Bistrița, ediția a XX-a.

19 mai

Program de audiențe la birou.

20 mai

De la ora 9, predă online studenților din anul III cursul de „Spiritualitate Ortodoxă”, iar de la ora 17, cursul de „Limbă și literatură siriacă” (anul II).

21 mai (Sfinții Împărați Constantin și Elena)

Săvârșește Sfânta Liturghie și predică în Parohia Sfinții Împărați Constantin și Elena din Cluj-Napoca, cu ocazia hramului. Hirotonește diacon pe teologul Dorin Lucian Falub, viitor preot al parohiei Leurda (Protopopiatul Dej).

De la ora 18, la Mănăstirea Cășiel (Protopopiatul Dej), oficiază o panhidă și rostește un cuvânt de mângâiere la căpătâiul adormitei întru Domnul Adriana Tănase.

22 mai

Slujește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal.

Oficiază Sfânta Taină a Botezului, în Paraclisul Facultății de Teologie, pentru pruncul Claudiu Mihai Mustuiuc.

23 mai (Duminica a IV-a după Paști)

Săvârșește resfințirea bisericii din Parohia Micești (Protopopiatul Turda), apoi oficiază Sfânta Liturghie în sobor de preoți și rostește predica. Ridică la rangul de iconom stavrofor pe Pr. Aurel Cristea, parohul comunității. Oferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” doamnei Elena Daniela Mănăilă, primarul comunei Tureni, același ordin domnului Mircea Irimie, și diplome de aleasă cinstire celor care s-au implicat în renovarea și restaurarea bisericii monument istoric.

24 mai

Participă la ședința de lucru cu Permanența Consiliului Eparhial și cu protopopii din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

De la ora 15, în Paraclisul Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, participă la festivitatea de premiere din cadrul Concursului Național Catehetic „Biserica – familia românilor de pretutindeni” organizat de Patriarhia Română.

25 - 28 mai

Face un pelerinaj în Ucraina.

29 mai

Liturghisește și predică în Parohia Posmuș din Protopopiatul Bistrița. Binecuvintează noul altar de vară construit în apropierea lăcașului de cult. Ridică la rangul de iconom stavrofor pe Părintele Marin Menuț Lărgean, parohul comunității. Oferă Ordinul Sfântul Pahomie de la Gledin domnului Ionuț Cifor, primar al Comunei Șieu, și diplome de aleasă cinstire celor care au susținut financiar lucrările din parohie.

De la ora 16, în Parohia Poiana Ilvei (Protopopiatul Năsăud) oficiază Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Marian și Sorina Pățitu.

30 mai (Duminica a V-a după Paști)

Săvârșește resfințirea bisericii din Parohia Agrieș (Protopopiatul Beclean). Oficiază Sfânta Liturghie pe altarul de vară din apropierea bisericii și rostește predica. Ridică la rangul de sachelar pe Părintele Ionuț Mitruț Pop-Ursu și oferă diplome de aleasă cinstire credincioșilor care s-au implicat în renovarea și înfrumusețarea lăcașului de cult.

31 mai

La Mănăstirea Nicula, asistă la slujba de Te-Deum și prezidează conferința preoțească de primăvară din cadrul Protopopiatul Gherla.

De la ora 15, predă online seminarul de „Spiritualitate Ortodoxă” (anul III), iar de la ora 17, cursul „Teologie, viață social-politică și relații interreligioase în spațiul siriac” (Master, anul I).

A consemnat **Arhid. Sergiu Iustin Pop**
secretar de cabinet

† **ANDREI**
MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI
SĂLAJULUI

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde herziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.

În fiecare **miercuri și vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Mai 2021

1 Mai (Sâmbăta Mare)

La demisolul Catedralei Mitropolitane, binecuvintează momentul începerii împărțirii pâinii și vinului binecuvântate, cunoscute în popor ca „Sfintele Paști”.

În ajunul marii sărbători a Învierii Domnului, face o vizită la Așezământul „Sfântul Onufrie” de la Mănăstirea Florești (coordonator: Protos. Visarion Pașca).

Îi vizitează pe bolnavii internați la Centrul de Îngrijiri Palliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca (coordonator: Pr. Bogdan Chiorean).

La Aeroportul Internațional „Avram Iancu” din Cluj-Napoca, întâmpină delegația ce a adus Sfânta Lumină în Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului. Rostește un cuvânt de mulțumire și împarte Sfânta Lumină delegațiilor parohiale prezente. Este însoțit de PCuv. Protos. Simeon Pintea, eclesiarhul Catedralei Mitropolitane.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la slujba Canonului Sâmbetei celei Mari.

2 Mai (Învierea Domnului)

Începând cu ora 0:00, pe scena din fața Catedralei Mitropolitane, săvârșește slujba Învierii Domnului, cu tradiționalul ritual al înconjurării bisericii. Rostește un cuvânt de învățătură.

De la ora 10:00, pe scena din fața Catedralei Mitropolitane, slujește Sfânta Liturghie și dă citire Pastorelei trimise clerului și credincioșilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului. În urma hotărârii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, hirotonește într-un arhimandrit pe PCuv. Protos. Simeon Pintea, eclesiarhul catedralei. Acordă distincția „Crucea Transilvană” domnului comisar-șef Ciprian-Vasile Rus, comandantul Poliției Municipiului Cluj-Napoca.

Primește la reședință autoritățile județene și locale, civile și militare, prezente la Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană.

La ceas de seară, împreună cu PS Părinte Benedict Bistrițeanul, în Catedrala Mitropolitană, săvârșește slujba celei de-a doua Învieri. Rostește o cateheză. Hirotonește într-un arhidiacon pe PC Diac. Sergiu-Iustin Pop, secretarul de cabinet al episcopului vicar. Conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” slujitorilor catedralei (PCuv. Arhim. Simeon Pintea, PCuv. Protos. Natanael Zanfirache, PCuv. Protos. Iosif Moldovan, PC Pr. Prof. Dr. Valer Bel, PC Pr. Prof. Univ. Dr. Ioan Chirilă, PC Pr. Prof. Univ. Dr. Stelian Tofană, PC Pr. Prof. Univ. Dr. Vasile Stanciu, PC Pr. Conf. Univ. Dr. Ioan Bizău, PC Arhid. Dr. Petru Buta, PC Arhid. Adrian-Cristian Deneș și PC Arhid. Dr. Alexandru-Adrian Salvan).

3 Mai (a doua Zi de Paști)

În Biserica „Intrarea în Templu a Maicii Domnului” din Bistrița (parohi: Prot. Alexandru Vidican, Pr. Nicolae Feier și Pr. Vasile Beni), slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește într-un diacon pe tânărul Nicolae Pamfil Pioraș.

Oficiază slujba de binecuvântare a locuinței familiei credinciosului Alexandru Simionca din Bistrița. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

4 Mai (a treia Zi de Paști)

În biserica din Cornești, protopopiatul Huedin, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește într-un pre-

ot, pe seama parohiei Aruncuta, protopopiatul Cluj I, pe diaconul Marius Popescu. Acordă părintelui paroh, Dănuț-Gheorghe Pintea, distincția „Crucea Transilvană”. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În biserica din Lita, protopopiatul Cluj I, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Efreem Ioan, fiul părintelui paroh Ioan Burcă. Rostește un cuvânt de învățătură.

5 mai

În biserica din Fărcașa, județul Maramureș, participă la festivitatea organizată cu prilejul împlinirii a 84 ani de viață ai profesorului Viorel Pop. Săvârșește o slujbă de Te-Deum și rostește un cuvânt de binecuvântare. Participă la momentul festiv al lansării volumului „Viorel Pop – omul, dascălul, sculptorul și scriitorul. Popas la borna 84”. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

6 mai

În biserica din Mintiu Gherlii, protopopiatul Gherla, oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Anastasia, fiica părintelui paroh, Marius Alexandru Ormenișan. Rostește un cuvânt de învățătură.

Oficiază slujba de binecuvântare a amplerelor lucrări realizate la casa parohială din Mintiu Gherlii. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Hirotonește într-un iconom stavrofor pe părintele paroh Marius Alexandru Ormenișan.

IPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, împreună cu IPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Iosif al Europei Occidentale și Meridionale, PS Părinte Benedict Bistrițeanul Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, și PS Părinte Teofil de Iberia, Arhiereu Vicar al Episcopiei Spaniei, oficiind Dumnezeiasca Liturghie cu prilejul sfințirii a bisericii din parohia Sfântul Dumitru Izvorătorul de Mir, Baciu II, Protopopiatul Cluj I, duminică 16 mai, 2021.

7 Mai (Izvorul Tămăduirii)

Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Salva, protopopiatul Năsăud, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește într-un preot, pe seama parohiei Buteni, protopopiatul Huedin, pe diaconul Nicolae Pamfil Pioraș. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În biserica din Bața, protopopiatul Beclean, oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Teodora Maria, fiica părintelui paroh Ionel Daniel Olari. Rostește un cuvânt de învățătură.

În biserica parohiei Turda – Oprișani, oficiază o slujbă funebră la căpătâiul adormitei într-un Domnul, Ana, mama părintelui Dumitru Pop, fost paroh. Rostește un cuvânt de mângâiere.

8 Mai (Sfântul Ioan Teologul)

Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Pădureni, protopopiatul Turda, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de PC Arhid. Dan Grigore Văscu, directorul postului de radio „Renașterea”.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

9 Mai (Duminica Sfântului Toma)

Cu prilejul hramului, pe altarul de vară din curtea bisericii din Oarța de Sus, județul Maramureș, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

Face o vizită la Mănăstirea „Sfânta Maria Magdalena” de la Oarța de Sus. Se întâlnește cu obștea și rostește un cuvânt duhovnicesc.

Se reculege preț de câteva clipe la mormintele părinților și

bunicilor din cimitirul din satul natal, Oarța de Sus. Este însoțit de PC Pr. Ioan Buftea, protopopul Dejului.

10 mai

În amintirea vremurilor de odinioară, face o vizită în curtea fostului internat al Liceului „Gheorghe Pop de Băsești” din Cehul Silvaniei, județul Sălaj.

În localitatea Groși, județul Maramureș, oficiază slujba de binecuvântare a locuinței familiei Adrian Vasile și Mădălina Buzan. Rostește un cuvânt de felicitare.

11 mai

La Mănăstirea „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Țara Năsăudului, prezidează conferința de primăvară / vară cu preoții din protopopiatul Năsăud. Asistă la slujba de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc.

Oficiază slujba de sfințire a noilor clopote ale Mănăstirii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Țara Năsăudului. Rostește un cuvânt de învățătură.

Face o vizită în protopopiatul Năsăud. Vizitează parohiile Rebra (paroh: Pr. Doru Leontin Plăian) și Salva (paroh: Pr. Grigore Mureșan).

În capela Facultății de Teologie din Cluj-Napoca (slujitor: Ierom. Grigorie Foltis), oficiază slujba Parastasului la împlinirea a 4 ani de la mutarea în eternitate a roabei lui Dumnezeu Paula Parascheva Bud. Rostește un cuvânt evocator. Este însoțit de PCuv.

Arhim. Teofil Tia, decanul instituției de învățământ.

12 mai

Face o vizită la Mănăstirea „Sfinții Ilie și Lazăr” de la Cristorel, protopopiatul Cluj I. Se întâlnește cu obștea și rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

13 mai

În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează comisia de examinare a candidaților participanți la concursul pentru ocuparea posturilor de preot paroh la parohiile Turda – Oprișani (protopopiatul Turda) și Leurda (protopopiatul Dej).

14 mai

Predă on-line cursul de Spiritualitate Ortodoxă studenților din anul IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În altarul de vară al mănăstirii de la Cășiel, protopopiatul Dej, oficiază slujba înmormântării adormitei într-un Domnul, preoteasa Mihaela, soția părintelui Laurențiu Băcilă de la parohia ortodoxă română din Offenburg, Germania. Rostește un cuvânt de mângâiere.

În Biserica „Buna Vestire” din Beclean (paroh: Prot. Cristian Dragoș), oficiază o slujbă funebră la căpătâiul adormitului într-un Domnul, preot Ioan Giurgiuca, fost paroh. Rostește un cuvânt de mângâiere.

Îl primește la reședință pe Preasfințitul Părinte Teofil de Iberia, arhiereu vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Spaniei și Portugaliei.

15 mai

Predă on-line cursul de Spiritualitate Ortodoxă masteranzilor de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

Oficiază slujba de sfințire a apei și cea de binecuvântare a noii case a parohiei Mihai Viteazu II, protopopiatul Turda. Rostește un cuvânt de învățătură. Conferă părintelui paroh, Ioan-Cristian Oșan, Ordinul „Mihai Vodă”.

În cimitirul din localitatea Mihai Viteazu, oficiază o scurtă slujbă de pomenire la mormintele Victoriei și Gheorghe Manea.

Săvârșește slujba de binecuvântare a noului sediu al primăriei din Mihai Viteazu. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Asistă la programul cultural organizat cu acest prilej.

În curtea bisericii parohiei Maieri II din Alba Iulia, se reculege preț de câteva clipe la mormântul fostului paroh, preot Ioan Lazăr. Oficiază o slujbă de pomenire și rostește un cuvânt evocator.

Îl primește la reședință pe Înaltpreasfințitul Părinte Iosif, Mitropolitul Ortodox Român al Europei Occidentale și Meridionale.

Conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan”, Părintelui Mitropolit Iosif, Părintelui Episcop Teofil de Iberia, părintelui arhidiacon Grigorie Burac din Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Europei Occidentale și părintelui arhidiacon Casian Nemet din Episcopia Ortodoxă Română a Spaniei și Portugaliei.

16 Mai

Împreună cu ÎPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Iosif, PS Părinte Episcop Vicar Benedict Bistrițeanul și PS Părinte Arhieru Vicar Teofil de Iberia, săvârșește slujba de sfințire a noii biserici a parohiei Baciu II. Pe o scenă special amenajată, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt duhovnicesc. Acordă părintelui paroh, Ionuț-Stelian Pripon, distincția „Crucea Transilvană”. Acordă domnului Ioan Pripon, secretarul general al comunei Baciu, distincția „Crucea Transilvană” pentru mireni. Conferă domnului János Balász, primarul comunei Baciu și domnului viceprimar Petru-Cosmin Maier, Ordinul „Mihai Vodă”. Conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” prim episcopului Ioan Ilieș și episcopului Olimpiu-Mircea Lucaciu. Conferă Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”, domnilor Nicolae Badiu, Aurel Toader și doamnei Ana Crișan, iar domnilor Ioan Pop și Ioan Florin Mureșan, le conferă Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”. Acordă „Gramata Mitropolitană, însoțită de Sfânta Scriptură, cartea de căpătâi a fiecărui creștin”, domnilor Vasile Salanță, Ioan Bondane și Nicu Tomoiagă. Este însoțit de domnul Adrian-Eugen Truță, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Îl primește la reședință pe domnul secretar de stat Mircea Abrudean, secretarul general adjunct al Guvernului României, fost prefect al județului Cluj.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia și rostește o cateheză. Conferă Ordinul „Mihai Vodă” domnului David Andrei Panc, fost paraclisier.

17 mai

În localitatea Poieni, protopopiatul Huedin (paroh: Pr. Ciprian Eugen Copaciu), oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul, prof. Liviu Alexandru Mărghitaș, fost rector al Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de mângâiere.

18 mai

Participă on-line la cea de-a XX-a ediție a Seminarului de Medicină și Teologie, având ca temă „Terapii medicale și spirituale la începutul mileniului III: complementaritate, dialog, unitate”, organizat de Prof. Dr. Mircea Gelu Buta de la Bistrița. În deschidere, rostește o rugăciune de binecuvântare și un cuvânt duhovnicesc.

Face o vizită la Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului” de la Florești, protopopiatul Cluj II. Este însoțit de domnul Sorin Augustin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

19 mai

Face o vizită pe șantierul Centrului misionar-social „Sfântul Apostol Andrei” de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

În Catedrala Mitropolitană slujește Vecernia, Acatistul Învierii Domnului Hristos și rostește un cuvânt de învățătură.

20 mai

La Mănăstirea „Sfântul Spiridon” de la Strâmba, prezidează conferința de primăvară / vară cu preoții din protopopiatul Bistrița. Asistă la slujba de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc.

Efectuează o vizită de lucru în protopopiatul Bistrița. Vizitează parohiile „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin” din municipiu (paroh: Pr. Marius Dan Cîrcu) și „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Vișoara (paroh: Pr. Călin Sigartău). Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

21 Mai (Sfinții Împărați Constantin și Elena)

Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Dobric, protopopiatul Beclean, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotesește într-un duhovnic pe PC Pr. Nicolae Pamfil Pioraș, de la parohia Buteni, protopopiatul Huedin.

Oficiază slujba de binecuvântare a Bibliotecii „Mitropolit Bartolomeu Anania” și a Sălii de conferințe „Episcop Nicolae Ivan” din incinta Mănăstirii „Sfinții Împărați Constantin și Elena” de la Dobric. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este în-

soțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În sala de ședințe a Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, prezidează ședința comisiei ce se implică în reamenajarea totală a curții Centrului Eparhial.

22 mai

Predă on-line cursul de Spiritualitate Ortodoxă masteranzilor de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În Catedrala Mitropolitană, oficiază Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Ioan Zosin și Anda Jula. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

23 mai

Săvârșește slujba de sfințire a noii biserici cu hramul „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din filia Zorenii de Vale, a parohiei Mocu I, protopopiatul Cluj I. Rostește un cuvânt de felicitare.

Pe scena special amenajată în curtea bisericii din Zorenii de Vale, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește într-un preot, pe seama parohiei Leurda, protopopiatul Dej, pe diaconul Dorin Lucian Falub. Acordă părintelui paroh, Iustin Câmpean, distincția „Crucea Transilvană”. Acordă domnului Vasile Foça, primarul comunei Mocu, distincția „Crucea Transilvană” pentru mireni, iar domnului viceprimar Claudiu-Daniel Ghirișan îi conferă Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”. Conferă doamnei arhitect Cristina Bărlădeanu, Ordinul „Mihai Vodă”, iar doamnei preotese Elena Câmpean îi conferă Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”.

ÎPS Părinte Mitropolit Andrei, oficiind Sfânta Liturghie pe altarul de vară al Mănăstirii „Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul” de la Nușeni, protopopiatul Beclean. 30 mai 2021.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia și rostește o cateheză.

24 mai

În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial, cu participarea părinților protopopi din arhiepiscopie. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În capela Seminarului Teologic din Cluj-Napoca (slujitor: Arhim. Samuel Cristea), participă la festivitatea de premiere, la nivel eparhial, a laureaților la Concursul Național Catehetic „Biserica – familia românilor de pretutindeni”, din cadrul programului „Hristos împărtășit copiilor”. Rostește un cuvânt duhovnicesc și înmânează, din partea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, diploma și premiile acordate proiectului câștigător. Este însoțit de PC Pr. Cornel-Gheorghe Coprean, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Face o vizită la Mănăstirea „Sfântul Vasile cel Mare” de la Someșul Cald, protopopiatul Huedin. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

25 mai

La Mănăstirea „Sfânta Cuvioasă Parascheva” de la Râșca Transilvană, prezidează conferința de primăvară/vară cu preoții din protopopiatul Huedin. Asistă la slujba de Te-Deum, rostește un cuvânt duhovnicesc și acordă istoricului Nicolae Șteiu, distincția

„Crucea Transilvană”. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

26 mai

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Învierii Domnului și rostește un cuvânt de învățătură.

În Biserica „Sfântul Apostol Toma” din cartierul clujean Mărăști (parohi: Pr. Dănuț Goga și Pr. Marius Dan Goga), săvârșește slujba Parastasului pentru adormita întru Domnul, Lia Mureșan, la împlinirea a 40 zile de la mutarea în eternitate. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

27 mai

La Facultatea de Teologie, examinează, la disciplina Spiritualitate Ortodoxă, prima serie a studenților din anul IV.

La monumentul voievodului Mihai Viteazu, din piața ce-i poartă numele din Cluj-Napoca, participă la festivitățile organizate cu prilejul împlinirii a 421 ani de la prima unire a celor 3 provincii românești. Oficiază o slujbă de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc. Asistă la programul cultural organizat cu acest prilej. Este însoțit de PC Pr. Cornel-Gheorghe Coprean, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

28 mai

La Mănăstirea „Sfânta Ana” de la Rohia, județul Maramureș, participă la manifestările organizate cu prilejul împlinirii a 100 ani de la nașterea Părintelui Arhiepiscop Iustinian. Împreună cu PS Părinte Iustin, Episcopul Ortodox al Maramureșului și Sătmăruului, în biserica mănăstirii, asistă la Sfânta Liturghie, oficiată de PS Părinte arhieru vicar Timotei Sătmăreanul. Rostește un cuvânt evocator.

Participă la momentul festiv al lansării noii ediții a volumului „Acolo-n sus în vremea aceea”, a vrednicului de pomenire Iustinian Arhiepiscopul.

La mormântul Arhiepiscopului Iustinian, împreună cu ierarhii maramureșeni, oficiază slujba Parastasului. Este însoțit de PC Pr. Ioan Bufta, protopopul Dejului.

29 mai

Examinează on-line, la disciplina Spiritualitate Ortodoxă, masteranzii de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În Biserica „Sfântul Ierarh Nectarie” din Dej (paroh: Prot. Ioan Bufta), oficiază Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Dan Florin și Teodora Popescu. Rostește un cuvânt de învățătură.

În biserica din Chiuza, protopopiatul Năsăud, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Andrei, fiul părintelui paroh, Iancu-Ionuț Buda. Rostește un cuvânt de învățătură.

Face o vizită pe șantierul noii biserici din Câmpenești, protopopiatul Cluj I (paroh: Pr. Dorin Pargea).

30 Mai

Săvârșește slujba de sfințire a noii biserici a Mănăstirii „Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul” de la Nușeni, protopopiatul Beclean. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

Pe altarul de vară al mănăstirii de la Nușeni, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, Hirotesește într-un arhimandrit pe părintele stareț, protosinghelul Paisie Iloaie. Hirotesește într-un protosinghel pe iconomul mănăstirii, ieromonahul Macarie Cute. Acordă distincția „Crucea Transilvană” domnului primar Ioan Mureșan, domnului Vasile Kontra și domnului Călin Onița. Conferă domnului Emil-Radu Moldovan, președintele Consiliului Județean Bistrița-Năsăud și domnului Ioan Scurtu, Ordinul „Episcop Nicolae Ivan”. Conferă Ordinul „Mihai Vodă” domnului Stelian Dolha, prefectul județului Bistrița-Năsăud și domnului Mihai Pașcu. Conferă domnilor Grigore-Dorel Sima, Gabriel Toma și Teofil Scridon, Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”, iar domnului Florin Trifan și doamnelor Eugenia Târziu și Florentina Nazoși, le conferă Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia și rostește o cateheză. Hirotesește într-un duhovnic pe PC Pr. Marius Popescu de la parohia Aruncuta, protopopiatul Cluj I.

31 mai

Face o vizită pe șantierul de amenajare al Cimitirului Eparhial „Sfântul Lazăr” de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

A consemnat Arhid. Claudiu Ioan Grama

„Terapii medicale și spirituale la începutul mileniului III”, tema Seminarului de Medicină și Teologie

Darius Echim

Seminarul Internațional de Medicină și Teologie, ajuns la ediția a XX-a, s-a desfășurat luni, 18 mai 2021, în mediul online, având tema „Terapii medicale și spirituale la începutul mileniului III: Complementaritate, dialog, unitate”.

Seminarul a avut loc pe site-ul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, pe platforma „Zoom meetings”, cu participarea online a Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, a Preasfințitului Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, a acad. Ioan Aurel Pop, președintele Academiei Române, și a zeci de cadre universitare, medici, psihologi, studenți.

În deschiderea manifestării, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a rostit o rugăciune de binecuvântare și a ținut un cuvânt de învățătură despre „Doctorul cel Mare al trupurilor și al sufletelor noastre, Mântuitorul Iisus Hristos. Totodată, ierarhul i-a felicitat pe cei implicați în organizarea celei de-a XX-a ediții consecutive, în special pe prof. univ. dr. Mircea Gelu Buta, cadru didactic al Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, pentru inițiativă, perseverență și alegerea temei de actualitate.

„În Evanghelia după Matei, în capitolul 4, versetul 23, citim «Și a străbătut Iisus toată Galileea, învățând în sinagogile lor și propovăduind Evanghelia împărăției și tămăduind toată boala și toată neputința în popor», El, Domnul Iisus Hristos, este Doctorul cel Mare. La începutul creștinismului a trăit Sfântul Chiril al Ierusalimului, și el își adresa catehezele și cuvintele de învățătură lumii întregi, dorind să o aducă la creștinism. În cateheza a zecea, făcând etimologia numelui Domnului nostru Iisus Hristos, Sfântul Chiril zice așa: în ebraică El se cheamă Iisus pentru că mântuiește lumea de păcat și de moarte, mântuiește lumea din starea de decădere în care a ajuns și o ridică din nou, o restaurează, iar în greacă numele Lui este Hristos, Doctorul cel Mare al sufletelor și al trupurilor. (...) Au mai fost vremuri când diverse boli infecțioase au provocat pandemii care i-au încercat pe oameni, curmând multe vieți, însă au trecut, la fel ca alte necazuri și încercări. Noi nădăjduim că și pandemia actuală va trece cu ajutorul lui Dumnezeu și ne rugăm ca El, Doctorul cel Mare, să îi tămăduiască pe cei bolnavi în această pande-

mie și să aibă grijă de noi toți”, a spus Mitropolitul Andrei.

Participanții au abordat probleme centrate pe tema seminarului, iar dintre aceștia, în sesiunea plenară inaugurală, Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul a vorbit pe tema „Sălășluirea tăcerii. Terapia liniștirii ca practică ascetică necesară pentru omul contemporan”.

„Tăcerea presupune lipsa cuvintelor, a comunicării verbale, dar și ascultarea, a face liniște. În acest sens, îl vom cita pe prorocul Isaia care deslușește folosul tăcerii: «Liniștea și nădejdea sunt vârtutea voastră» (30,15); «Tăcut-am multă vreme, stat-am liniștit și mi-am stăpânit tăcerea» (42,14). Suntem dependenți de zgomote și foarte puțin obișnuiți cu liniștea. De aceea, aceasta poate fi o stare împovărătoare pentru omul tehnic de astăzi. Însă, ea este necesară pentru a (ne) învăța să (ne) ascultăm și, în mod special, să-L auzim pe Dumnezeu”, a subliniat Preasfinția Sa.

Episcopul-vicar Benedict a mai spus că „liniștea, în termeni tehnici «isihia», a fost asociată mereu cu spațiul monahal. Însă, cu toate acestea, îl vizează pe om în general și, afirmăm, cu atât mai mult pe omul contemporan. (...) Relaxarea trupului și liniștea minții sunt exerciții cu care ne putem obișnui zilnic. Așezați pe un scaun confortabil, pe iarbă sau în mijlocul naturii, neangajați în vreo activitate fizică, pot să contribuie

pe unii chiar să ne retrăim viața. Aș zice că aproape la fel este și cu amintirile popoarelor, pentru că nici popoarele nu pot trăi în afara memoriei, de altfel anumiți istorici aplecați și spre filosofia istoriei, au definit istoria ca «memorie colectivă a omenirii», iar alții i-au spus, poate la fel de frumos, «prezentul oamenilor care au trăit în trecut», a evidențiat acad. Ioan Aurel Pop.

De asemenea, președintele Academiei Române a atras atenția asupra faptului că „terapia prin amintiri nu are nicio valoare fără educație, fără cultură generală, fără cunoașterea acestor amintiri, că altfel vin unii cu amintiri înșelătoare și ne tulbură viața și ne pot face să luăm decizii greșite, atât în ceea ce ne privește pe noi ca indivizi, cât și în ceea ce privește popoarele noastre”.

Seminarul, inițiat și coordonat de prof. univ. dr. Mircea Gelu Buta, a continuat cu prezentări în cadrul secțiilor: „Transplantul de organ”, „Infecția SARS-CoV-2”, „Psihologie și teologie: dialog și împreună lucrare”, „Terapia medico-spirituală”, „Realități istorice, sociale și spirituale la începutul mileniului III”, „Artă sacră” și „Inginerie medicală”.

„Realitatea ne arată că problemele cu care se confruntă omenirea, lumea în care trăim, reclamă în mod obligatoriu recursul la etică și morală. (...) Un lucru este sigur: crizele nu pot fi evitate! A le nega, de frică sau revoltă, este o atitudine care nu ajută la nimic. Iată de ce

o discuție mai largă pe această temă înseamnă atât o formă de recunoaștere a frământărilor oamenilor, cât și faptul că înțelepciunea umană este limitată și are nevoie să fie călăuzită de înțelepciunea lui Dumnezeu”, a spus prof. dr. Mircea Gelu Buta.

Evenimentul științific s-a bucurat de participarea unui număr mare de cadre didactice universitare, cercetători, cadre medicale și invitați din țară și din străinătate, printre care s-au numărat: arhim.

vizibil la relaxarea minții și disciplinarea gândurilor. Este foarte importantă izolarea de orice mijloc de comunicare, telefon sau internet. La acest moment se poate adăuga practicarea «rugăciunii inimii», ca mijloc de curățire a gândurilor și de unificare a minții”.

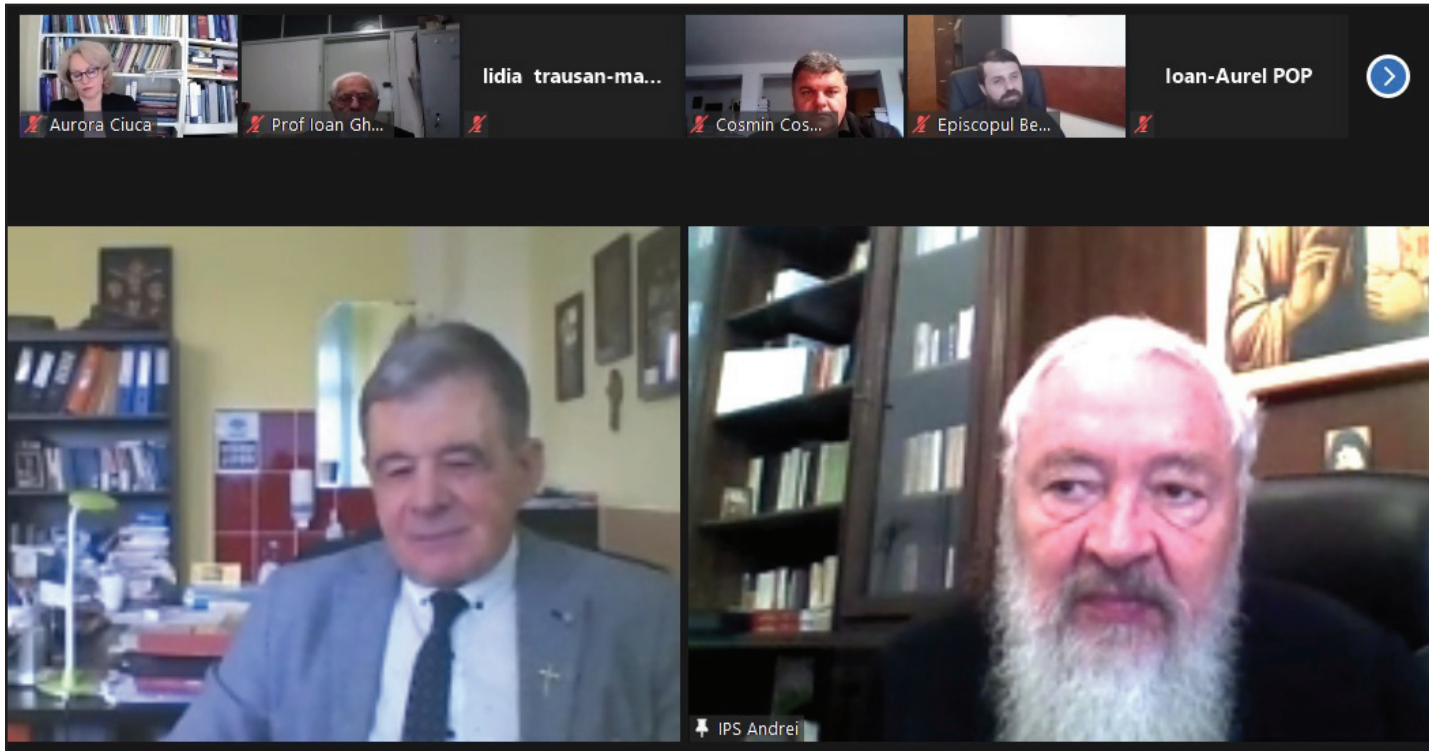
Academicianul Ioan Aurel Pop a susținut o prelegere intitulată „Terapia sufletului prin amintiri”, iar prof. univ. dr. Anca Dana Buzoianu, rectorul Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, a prezentat lucrarea „Mijloace terapeutice disponibile în lupta cu virusul”.

„Firește că cei mai mulți oameni, când le punem întrebarea dacă e nevoie de amintiri, răspund că e nevoie, iar unii se încumetă să ne spună că nu se poate trăi fără amintiri. Dacă n-am avea amintiri, ar trebui să o luăm mereu de la capăt, ca Sisif, și cred că repede s-ar vedea că am deveni infirmi în viața asta prin care ne mișcăm. Pe de altă parte, mai ales de la o anumită vârstă, amintirile pot fi ca un balsam, ne ajută să trăim și

prof. Teofil Tia (Cluj-Napoca), pr. prof. Ioan Chirilă (Cluj-Napoca), prof. dr. Vasile Astărăstoaie (Iași), prof. dr. Adrian Opre (Cluj-Napoca), prof. dr. Pavel Chirilă (București) pr. prof. Ștefan Iloaie (Cluj-Napoca), prof. dr. Doina Azoicăi (Iași), prof. dr. Inocent-Maria Vladimir (Roma), prof. dr. Beatrice Gabriela Ioan (Iași), dr. Codrin-Horea Rebeleanu (Bistrița), protos. dr. Maxim Morariu (Roma) și alții. Lucrările prezentate vor fi publicate în volumul „Medicii și Biserica”.

Seminarul a fost organizat de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” (UBB), Asociația Medicală Română, Filiala Bistrița-Năsăud, Centrul de Bioetică UBB, Societatea Română de Bioetică, Societatea Română de Istoria Medicinii, Societatea Națională de Inginerie Medicală și Tehnologie Biologică, Biblioteca Județeană „George Coșbuc” Bistrița-Năsăud și Colegiul Consilierilor Juridici Bistrița-Năsăud.

(Sursa foto: captură „Zoom meetings”)

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:
IPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:
PS Episcop-Vicar BENEDICT BISTRITĂNEANUL

Vicepreședinte onorific
PS Episcop-Vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri:
Consilier cultural Pr. dr. Cornel Coprean,
Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci

Director:
Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59-96-49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095
IBAN: RO84 BTRL 0130 1205 P129 1800
Banca Transilvania, Cluj (Revista RENASTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor-șef:
Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFUZAREA:
Pr. dr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea-Gelu Buta, Dacian But Căpușan, Darius Echim, Arhid. Claudiu Ioan Grama, Cezar Login, Ierom. Maxim (Morariu), Alexandru Nemoianu, Adrian Papahagi, Nicoleta Pălimaru, Elena Pârnu, Protos. Simeon (Pintea), Arhid. Sergiu Iustin Pop, Pr. Gheorghe-Daniel Puian, Eugen Adrian Truță, Nicolae Turcan.

Bucurii dăruite cu ocazia Zilei Copiilor de către ASCOR Cluj-Napoca

Anca-Maria Bica

 u siguranță că una dintre cele mai mari provocări ale contemporaneității este aceea de a fi copil, de a rămâne sincer, inocent și pur într-o societate în care ispitele stau la tot pasul.

Având o oarecare datorie moral-spirituală față de toți ai noștri, mai mulți studenți din cadrul ASCOR Cluj-Napoca, alături de câțiva tineri voluntari de la Asociația Elevilor, și-au unit forțele pentru a oferi copiilor din comunitatea Bisericii Studenților momente și experiențe de neuitat care să îi bucure și care să sădească în inimile lor esența unei bucurii autentice.

Astfel, activitățile organizate sub egida ASCOR Cluj-Napoca cu prilejul Zilei Internaționale a Copilului au debutat marți, 1 iunie, începând cu ora 9:00, la sediul Centrului „Nichifor Crainic” de pe strada Câmpului. Copiii au fost împărțiți pe două categorii de vârstă: ciclul preșcolar, respectiv ciclul primar. Cu fiecare grupă de copii s-au desfășurat activități specifice nivelului lor de dezvoltare; în total, de pe urma acestora beneficiind un număr de aproximativ 50 de copii.

Preșcolarii au avut parte de diferite jocuri individuale și de grup, au desenat pe asfalt, au cântat, s-au jucat și au reușit chiar să picteze în exteriorul Centrului cu palmele și chiar cu tălpile, fiind încălțați în folie cu bule.

În ceea ce privește ciclul primar, aceștia au plecat într-o drumeție spre pădurea din apropiere, poposind, la un moment dat, într-un loc larg unde au desfășurat diverse activități de cunoaștere și jocuri

distractive. Întorși la Centrul „Nichifor Crainic”, aceștia au fost antrenați în mai multe probe și concursuri care presupuneau colaborarea și sprijinul între coechipieri.

Marea surpriză din partea voluntarilor a fost momentul de „face painting”, când toți cei mici au avut posibilitatea de a alege un super erou sau un personaj îndrăgit care urmau să fie pictat pe fața lor. Astfel, ziua de 1 iunie a adus printre noi renumite personaje precum: Elsa, Batman, Spiderman, Captain Marvel și mulți alții.

După momentul „surpriză” a urmat și servirea gustării care a constat în diverse fructe delicioase aduse de către părinții celor mici, dar și mult așteptatul moment muzical, unde mai mulți voluntari i-au bucurat pe copii cu diverse cântece.

În încheiere, fiecare copil a fost premiat, primind câte o diplomă de participare, dar și mai multe premii din partea organizatorilor.

Pietrele vor vorbi

Eliza-Adelina Purcaru

Am intitulat editura noastră *Pietrele vor vorbi după cuvântul Mântuitorului spus fariseilor și cărturarilor, deranjați de strigătele Apostolilor și ale mulțimii care-L recunoșteau pe Iisus Hristos ca Mesia. Fariseii și cărturarii deranjați de această mărturie Îl somau pe Mântuitorul să-i facă să tacă; răspunsul tranșant al lui Iisus a fost: Dacă aceștia vor tăcea, pietrele vor vorbi (Luca 19: 40). Mântuitorul dădea de înțeles că, dacă acești puțini dintre iudeii care cred în El vor tăcea și nu-L vor mai mărturisii, cei care sunt din neamurile păgâne idolatre, care atunci erau în opacitate spirituală și sub greutatea păcatelor, vor ajunge să-L mărturisească. Credem că cei vrednici dintre creștini, cei de altădată, au tăcut; acum a venit vremea ca noi – cei ce ne-am petrecut viețile în păcate și departe de Dumnezeu, noi, adevărate pietre ale vieții – să vorbim, să-L mărturisim pe Hristos”*
(Părintele Ciprian Negreanu)

 u ajutorul lui Dumnezeu, în anul 2020, comunitatea Bisericii Studenților din Cluj-Napoca a pus bazele unui nou proiect, menit să îngrijească și să dăruiască, spre folos duhovnicesc, cuvântul mărturisitor al credinței – înființarea editurii *Pietrele vor vorbi*. Gândul a pornit din nevoia de a publica scrieri ale credincioșilor din comunitatea Bisericii Studenților, rodul creator existând încă din timpul cenacului literar „Sfântul Antim Ivireanul”.

Proiectul editurii se va desfășura în complementaritate cu revista *ARTHOS*, susținând activitatea catehetică și educativă a Bisericii Studenților. Seriile de cărți care se cer a fi valorificate, fiind în-cununate deja de efortul creator al membrilor comunității, vizează creațiile poetice, traduceri originale, reeditările unor cărți vechi, culegerile de interviuri, scrierile dedicate educației copiilor din perspectivă creștină și cărțile pentru copii, precum și alte studii, cercetări, eseuri cu tematici adiacente dimensiunii religioase.

Colecțiile de cărți deschise în prezent sunt, pe de o parte, seria „Pedagogica”, din care prima carte publicată este *Arta de a scrie: curs de scriere creativă în dialog cu tinerii*, a profesorului Bogdan Herțeg, cel care, în 2013, a pus bazele revistei *ARTHOS*; seria „Contemplația”,

deschisă prin cartea Părintelui Ciprian Negreanu, *Crezi tu aceasta?* (Ioan 11, 26); seria „Omiletica”, în cadrul căreia prima carte are titlul *Prin spinii ispitelor spre floarea darului – Predici din perioada Pentecostarului*, aceasta fiind o colecție de predicii având ale arhimandritului Iustin Miron de la Mănăstirea Oașa. Această cartea a apărut în luna mai a anului 2021, iar în luna iunie a acestui an, sub egida tinerei edituri va apărea un al patrulea volum intitulat *Biserica Studenților din Cluj-Napoca – Un acasă regăsit și va deschide colecția cu „Eclesia”*. Prezentăm, în continuare, primele două apariții editoriale, marcând începutul de drum pe o cale a slăvirii Cuvântului prin cuvinte, care este înlesnită de acum comunității noastre.

Literatura ca profunzime sufletească: Bogdan Herțeg, *Arta de a scrie*

Cartea lui Bogdan Herțeg, *Arta de a scrie: curs de scriere creativă în dialog cu tinerii*, publicată în decembrie 2020, este a doua carte a autorului, după *Avangarda filosofiei limbajului: cunoașterea și limbajul poetic*, publicată în anul 2012, la Editura Fundației pentru Studii Europene. Cartea continuă filonul primei publicări, trasat de preocuparea scriitorului pentru filosofia limbajului. *Arta de a scrie* reunește dezbaterile autorului Bogdan Herțeg, profesor de limba română, cu elevii săi de liceu de la Colegiul Național „Emil Racoviță” din Cluj-Napoca, din cadrul unui curs de scriere literară. Cursul adună laolaltă transcrierile a 13 astfel de lecții, desfășurate pe parcursul anului școlar 2018 – 2019.

Contrar așteptărilor hrănite de multitudinea de cărți stereotipice întâlnite în prezent, care furnizează rețete facile pentru succesul din orice domeniu, cursul de față prezintă scriitura nu ca tehnică formală, ci ca fenomen sufletesc subordonat Cuvântului Hristos. Astfel, discuțiile, concepute după metoda socratică, țintesc spre înțelegeri abisale de tipul: ce este cuvântul, ce este literatura, ce este omul, ce face ca un limbaj să fie poetic, care trebuie să fie locul Adevărului în creația literară. Nimic nu este tendențios sau rigid teoretic în aceste expuneri care lasă impresia unei curgeri firești a libertății de gândire, unui dans al ideilor sau, așa cum constată Corina-Maria Negreanu, prefațatoarea volumului, „Lectura curge ușor, ca un respiro încântător într-o plimbare printr-o grădină”.

Temele abordate sunt însă complexe, iar răsplata efortului cognitiv este pe măsură. Se ajunge, către sfârșitul celor 13 lecții, ca spre un punct culminant, spre o înțelegere revelatoare a ceea ce presupune marea scriitură: nu tehnică, ci sinceritatea căutării Adevărului, care atrage după sine și forma valoroasă. „Nu se ajunge la o scriere importantă dacă rămâi la periferia înțelegerilor” – susține autorul –, dacă rămâi la bilateralitatea relației realitate – ficțiune. Și realitatea, și ficțiunea trebuie subordonate Adevărului revelat, fiind nevoie așadar de o relație triadică, pentru a genera înțelegerea de profunzime și scrisul care derivă din aceasta. „Rețeta” lui Bogdan Herțeg manevrează, de fapt, inefabilul, ceea ce scapă sistematizării, așa cum însuși cuvântul Mântuitorului nu a putut fi prins, încadrat într-un sistem, ci a rămas esențialmente poetic.

Cartea abordează concepția scriiturii în chip curajos, căutând să-i restaureze esența în conștiința oamenilor. În prezent, în ceea ce privește literatura pentru copii și adolescenți, este încurajat, atât de programa școlară, de noile manuale, cât și de librării, gustul pentru multitudinea de producții moderne deconstruc-

viste, care propun o lectură într-un limbaj accesibil, voit colocvial și nu arareori trivial, opunând valorilor confortul lipsei unei axe morale, și substratului formator, nonconformismul și distracția pentru sine însăși. Această problemă a societății românești este abordată în cuvântul explicativ al autorului și reprezintă mobilul inițierii acestui curs de scriere. În acest sens, redăm în continuare cuvintele de început ale *Artei de a scrie*:

„Într-o vreme în care copiii, în general, ori nu citesc, ori citesc niște cărți la modă care se axează pe imaginație neînfrântă, pe ideea de distracție facilă, amorală, șocantă, pe cultivarea gustului pentru exotic și malefic, mă mir și mă bucur când unii elevi îmi spun: «Mi-a plăcut *Povestea lui Harap-Alb*», «*Mie, Fefelega*». Și îmi vorbesc atunci pe un alt glas, unul serios, grav și luminos. Ceva rezonază adânc în sufletul lor când citesc aceste scrieri crescute în sufletul neamului lor și se hrănesc și se alină cum nici nu puteau bănui că se poate. Și seara se pun la somn mai împăcați, mai morali, mai luminoși, fiindcă în profunzimile ființei au înțeles un pic mai bine rostul lor în lume. [...] De aceea vedeam atât de necesar un curs despre ce înseamnă literatura din perspectiva profunzimilor, ca elevii să nu treacă așa prin școală fără să știe că se poate vorbi despre scriitură ca fenomen sufletesc chiar și în aceste timpuri. Din acest motiv, acestea sunt lecții de scriere creativă care, într-un anumit sens, ignoră textul, privesc prin el, căutându-i rădăcinile în mișcările conștiinței făuritoare, precum și în roadele gustate de conștiința descifratoare”.

Cartea se adresează, așadar, elevilor de liceu, profesorilor, filologilor, tuturor celor atrași de arta condeiului, dar și creștinilor, în general, și tuturor oamenilor, în cele din urmă, întrucât poeticitatea la care se referă autorul este, în primul rând, cea a vieții – actul gândirii este perceput în sine ca fiind poetic. „Prelegerile [...] rămân ca niște ferestre deschise spre viață, fără a da vreodată semne de vetustețe. Chiar dacă progresul tehnologic și epoca digitală sting cu repeziciune sau șterg poezia acestei lumi, chiar dacă nu toți vom ajunge să fim scriitori, măcar să ne scriem în cunoștință de cauză, cu cerneala conștiinței noastre, poetica vieții. Și ce mare câștig, indiferent dacă ești florăreasă sau pilot de avion, sau orice altceva, să poți da adâncime poetică lucrurilor din viața ta! Deseori, acolo, structural, în faptele mărunte, străbate arta poetică, desconsiderată de gândirea materialistă, dar esențială amprentei umane în lume. Organică”, spune Corina-Maria Negreanu în prefața cărții.

Stropii de rouă care reflectă Cerul: Părintele Ciprian Negreanu, *Crezi tu aceasta?* (Ioan 11, 26)

Cea de-a doua carte publicată la editura *Pietrele vor vorbi*, văzând lumina tiparului în martie 2021, este a părintelui și îndrumătorului duhovnicesc al comunității Bisericii Studenților, Părintele Ciprian Negreanu. Cartea se numește *Crezi tu aceasta?* (Ioan 11, 26) și este al doilea volum al Părintelui Ciprian, urmând lucrării de cercetare *Iubirea e mai tare decât moartea: starea intermediară a sufletelor*, publicată la Editura Renașterea, în anul 2019.

Cartea *Crezi tu aceasta?* reprezintă o selecție tematică din omiliile și catehezele Părintelui Ciprian, având aspectul unei colecții de ziceri de folos duhovnicesc, grupate în 67 de teme. Intenția nu a fost niciodată fragmentarismul, trunchierea – „Cartea de față socotesc că nu este una de aforisme, maxime sau cuvinte înțelepte. Niciodată nu mi-am propus să strâng la un loc aleatoriu tot ceea ce știu, cred și înțeleg, am vorbit sau predic din tainele vieții și ale credinței. De altfel, totdeauna am primit cu mult scepticism și mi-au părut artificiale asemenea colecții de citate și cuvinte scoase din context sau pur și simplu cu rolul independent de cugetări înțelepte, mai ales când erau scrise de oameni asemenea mie, netrecuți prin focul călirii experiențelor duhovnicești și al înțelepciunii de o viață, acumulate precum la marii trăitori”, afirmă Părintele Ciprian în cuvântul explicativ de la începutul cărții. Nu s-a dorit, așadar, cultivarea caracterului fragmentar. Cuvintele s-au adunat într-un proces firesc, cristalizat într-o perioadă de peste 10 ani (2005 – 2016). Ele sunt ziceri transcrise, pe hârtie, din predici și cateheze, de una dintre fiicele duhovnicești ale Părintelui, Silvia-Lucia Scurtu, și sunt cuvintele de întărire duhovnicească ce au avut ecou în sufletul ei și pe care le-a împărtășit apoi și altor persoane. În timp, numărul celor interesați să primească de la Silvia aceste „citate zilnice” prin mesaje pe telefon a ajuns la sute. Așa încât așezarea într-o formă organizată, în paginile unei cărți, a fost o împlinire firească. De altfel, materializarea acestui volum reprezintă și o formă de recunoștință a tuturor care s-au zidit sufletește, în decursul anilor, prin cuvintele vii și lucrătoare ale Părintelui – primite sau nu prin mesaje zilnice.

Deși sub forma unei serii de microtexte, aparent fragmentare, filonul roșu care redă unitatea scrierii sunt leitmotivele, revenite cu constanță, așezate, prin lectură, în câmpul înțelegerii ca într-o

sedimentare lentă, așa încât la sfârșitul cărții se poate spune cu ușurință *despre ce este vorba în carte*. Este vorba despre dragostea de neînchipuit a lui Dumnezeu pentru om, care se ascunde sub toate întâmplările, aparent de neînțeles, din viața noastră, despre încrederea de un curaj nebunesc pe care trebuie să o avem în lucrarea lui Dumnezeu cu noi, despre frumusețea de nespuse a Chipului lui Dumnezeu din om care se străfulgeră în ceilalți, despre Împărăția la care suntem chemați și spre care trebuie să ne ațintim privirea, dincolo de orizonturile înguste ale lumii acesteia, pentru care orice răutate, orice judecată față de aproapele, orice îngrijorare, orice adăstare în imaginație sunt întârzieri pe cale și căderi din noblețea de fii ai lui Dumnezeu.

„Dacă ar trebui să spunem într-un singur cuvânt în ce stă viața omului, ar fi așa: «Viața este un pod, iar omul trebuie să treacă peste acest pod, indiferent cum. Să treacă peste el, nu să se oprească să-și ridice casă pe el!». [...] Viața este o punte, un pod care duce la Viața cea veșnică, la adevărata noastră casă, la adevărata noastră patrie, spre care nădăjduim, pe care o dorim, pe care o invocăm încă de la începutul Liturghiei. [...] Dar, până acolo, avem de trecut peste o punte, care este viața aceasta vremelnică, la unii de zeci de ani, la alții de câteva zile. [...] Cum treci această punte, cum mergi pe această punte – dacă, în scurta călătorie pe care o ai de făcut, călătorești cu un rucsac mai greu sau mai ușor, cu haine mai frumoase, mai de firmă sau cu haine obișnuite, împreună cu cineva sau singur – este prea puțin important.” – este un astfel de citat revelator. Poezia se întretese adesea cu firul duhovnicesc principal.

Motivele recurente amintite mai sus sunt sintetizate de titlul cărții. *Crezi tu aceasta?* trimite la cuvântul pe care i l-a dat Mântuitorul Martei la moartea fratelui ei, Lazăr. Când Marta a afirmat: „Știu că [Lazăr] va învia la înviere, în ziua cea de apoi”, Hristos i-a zis: *Eu sunt Învierea și Viața; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi. Și oricine trăiește și crede în Mine nu va muri în veac. Crezi tu aceasta?* (Ioan 11: 24-26). Acestea sunt perspectiva și duhul, dăător de viață înțelegerii, în care trebuie citit fiecare fragment din carte, pentru a evita căderea în capcana scoaterii din context. De altfel, pasajul din Scriptură transcris mai sus este cel în care Feodor Dostoievski a găsit cele mai adânci înțelesuri și pe care îl recitea adesea. Citirea în duh și punerea în faptă, pe cât ne este cu putință, a cuvintelor acestora sunt pilonii pe care ar trebui să se susțină înțelegerea acestei cărți.

Bogdan Herțeg, în prefața volumului, compară „aceste gânduri frumos reunite” cu „roua ce se adună în dimineața unui bun început. Fiecare reflecție atinsă de har aduce «reflectarea cerului înstelat într-un strop de rouă» [Mihai Eminescu, *Sărmanul Dionis*], un Cer pe care poate l-am uitat sau nu l-am cunoscut niciodată”.

Pocăința înseamnă a zice: „Doamne, fără Tine nu pot!”

Preasfințitul Benedict Bistrițeanul

- Cum trebuie înțeleasă în mod corect pocăința? De unde și cum începe lucrarea roditoare a pocăinței?

- Pocăința este viața mea. Pocăința nu e doar un sector al vieții mele. Pocăința este viața mea. Ce înseamnă aceasta? Înseamnă, în primul rând, a zice: „Doamne, fără Tine nu pot! Mă asfixiez!”. Acesta e primul pas, iar de aici, dacă tot stau să mă asfixiez, continui să zic: „Doamne, am nevoie de Tine!”. Apoi începe strigătul: „Doamne, îmi simt păcatul. Mă doare, mă chinuiește, nu-mi văd sensul!”. Lipsa sensului vieții stă în legătură cu păcatul, dar nu neapărat cu păcatul personal. Nu e cazul să ne învinovățim tot timpul peste măsură, pentru că și aceasta e o problemă. A ne conștientiza păcatul nu înseamnă a ne învinovăți mereu, deznădăjduind în sensul acesta. Nu aceasta este ideea, ci să ne dăm seama de starea în care ne aflăm și să o trăim cu Domnul. Păcatul nu este numai o realitate personală, ci una comunitară. Trăim durerea păcatului și o punem înaintea Domnului, zicând: *Doamne, strigat-am din iadul cel mai de jos către înduratul Dumnezeu*.

Apoi, cum se exprimă pocăința? În limba greacă, pocăința este denumită prin termenul *metanoia* – schimbarea minții. Schimbarea minții înseamnă a zice: „Doamne, eu trăiesc păcatul, dar nu-l mai vreau! Eu Te vreau pe Tine! De fapt, și când păcătuiesc, eu Te vreau tot pe Tine, dar nu-mi iese. Nu-mi iese! Adică, îmi e foame de Tine, dar mă îndop cu ciocolată. Mi-e sete de Tine, dar atât mă simt de singur, încât mă arunc în alcool, în droguri”. Dar alcoolul și drogurile ce vor? Ele vor să aducă starea de bine pe care, de fapt, numai prezența lui Dumnezeu ne-o poate da. Dar noi, deoarece nu mai știm să îl trăim pe Dumnezeu, apelăm la ceea ce e mai simplu și mai rapid. Chiar dacă rezultatele sunt triste, dezastruoase chiar, noi aceasta știm să facem. Atunci ar trebui să-L întrebăm pe Dumnezeu ce să facem: „Doamne, nu știi! Îndrumă-mă Tu! Nu mă lăsa să cad în felul acesta! Ajută-mă!”.

În cele din urmă, oricum ar fi, chiar dacă e să cădem de o sută de ori, de o sută de ori să ne ridicăm. Acesta e din nou un aspect foarte important. Uneori, am putea să zicem: „Bine, dar tot aceleași păcate le fac mereu, mereu. Tot aceleași”. Vin la mine unii la spovedit și zic: „Părinte, mi-e și greu să mai vin, că tot aceleași păcate le fac toată ziua”. Eu le zic: „Ba, să vii! Că aceasta e ispită de la dracul, ca să nu vii; dacă tot le-ai făcut, apoi nici să nu vii să le spui, să le mărturisești... Ba vino, vino și spune-le, că este loc la Dumnezeu. Tocmai El zice *de șaptezeci de ori câte șapte*”.

Păcatul în care stăm e o durere pentru noi, dar nu pentru că nu ar fi loc la Dumnezeu pentru pocăință. Nu, nu din cauza aceasta. Dacă ar fi așa, cine ar putea să rămână? Zicem la Sfânta Liturghie: *Nimeni din cei legați cu poște nu este vrednic să vină, să-ți slujească Ție, să stea înaintea Jertfelnicului, nu?* Iar apoi, eu zic: „cel dintâi sunt eu”. Când spun această rugăciune, mă gândesc la multe – la păcatele mele, la ispitele mele, la tot ceea ce trăiesc eu. După aceea, zicem în rugăciune: *Dar, totuși, pentru iubirea Ta de oameni... Asta-i!* Atunci îmi dau seama că Dumnezeu face minuni cu mine. Îmi dau seama că, deși eu trăiesc ceea ce trăiesc, Dumnezeu îmi dă șansa să stau în fața Mesei euharistice – pentru milostivirea Sa, și nu pentru ceea ce sunt eu. Dacă aș crede că aceasta e datorită mie, m-aș asemăna cu fratele cel mare, care stă în casă o viață întreagă, fără a ști că stă acolo. Se trezește că e tot pe drumuri, deși o viață întreagă el a fost în preajma Tatălui, însă fără a-L cunoaște. Nu L-a cunoscut, din păcate.

Echipe: Tatiana Onilov, Eliza-Adelina Purcaru, Iulia Anamaria Mureșan, Romina Sopoian, Bogdan Herțeg, Nicoleta-Andreea Sicoe

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 75
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com